

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő és igazgató:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD 55. évf. 151. szám
1940. július 9., kedd

Felolós-szerkesztő:
SZ. JAKAB GEZA

Laptulajdonos: „Aradi Közlöny lapkiadó r. t.” — Törvényszéki bejegyzési szám: 10/1—1938.

Triumvirátus kerül Franciaország élére

Lebrun köztársasági elnök lemond, utóda Petain tábornagy lesz — Ma dönt a francia parlament az alkotmányozó nemzetgyűlés összehívásáról — Laval ismerteti az új alkotmányt

Feielősségre vonják Franciaország katonai összeomlásának okozóit

Vichyből jelentik: A képviselőházban hétfőn határozatot fogadtak el és ennek értelmében felszólítják a kormányt, hogy a következő kérdéseken állapítsa meg a vétkecséget:

Miért volt hiányos Franciaország katonai felkészültsége és fegyverzete? Miért volt sikertelen a francia hadvezetés? Kif terhel a felelősség a háború folytatásáért?

Laval államminiszter hangsúlyozta, hogy azok voltak a hibások, akik Franciaországot belekergeték ebbe a háborúba és arra kérte a parlamentet hogy teljes bizalmáról biztosítsa Petain tábornagyot és adja meg neki a teljes hatalmat a reformok megvalósítására, mert enélkül az országot nem lehet újjászervezni.

Bonnet volt külügyminiszter kijelentette, hogy ő még 1939. szeptember 2-án is teljes erejével azon volt, hogy megmentse a békét, de Lengyelország makacssága megakadályozta a kibontakozást. (Rador).

Szerdán ül össze a francia nemzetgyűlés

A francia törvényhozás két háza kedden ül össze ülésre. A francia kamara délelőtt, a szenátus délután tartja meg ülését. A két ház a nemzetgyűlés összehívásáról fog határozni.

A nemzetgyűlés összehívását szerdára tervezik.

Ujabban érkezett hírek szerint hétfőn a délutáni órákban érkező volt Laval helyettes miniszterelnök elnökletével. Laval részletesen beszámolt arról, hogy Franciaországnak korszakalkotónan új államrendet kell teremteni és a megjelentek előtt részletesen vázolta az új alkotmánytervezetet. Az elnök előadásához Marquis szenátor után Marcel Heros szocialista szólt fel, aki azt indítványozta hogy halasszák el a nemzetgyűlés megtartását, Georges Monet szociáldemokrata, valamint a flandriai harctéren megsebesült Chaffey szociáldemokrata a munkásság nevében legteljesebb hozzájárulását adja ahhoz, hogy a francia alkotmány Petain tábornagy tekintélyére támaszkodva, adjon új berendezkedést a francia államéletnek. Valószínű tehát, hogy ennek az értekezletnek nyomán a nemzetgyűlés szerdára tervezett ülését elhalasztják és az alkotmányt maga Petain tábornagy hirdeti ki.

Az alkotmányreform-tervezetet az utolsó jelentések szerint minden valószínűség mellett szerdán szavazzák meg. A francia képviselők utolsó csoportja is megérkezett Vichybe, azonban kétségkívül megállapítható, hogy a képviselőknek egy elég tekintélyes része nem tulságosan nagy népszerűségnek örvend. A képviselők és szenátorok még a hivatalos ülés előtt összegyűlnek és aláírják lemondásukat, majd pedig egybontatlan bizalmat fognak szavazni Petain tábornagynak.

Befejezett tényként mondják, hogy

Lebrun elnök lemond és utóda Petain tábornagy lesz, aki az alkotmány kidolgozásáig az államhatalom vezetésére triumvirátust nevez ki. A triumvirátus tagjai: Laval, Adrien Marquet belügyminiszter és Weygand tábornok lesznek.

Hire jár annak is hogy Paul Boncourt megkísérli azt az előterjesztést, hogy a parlamentet ne oszlassák fel. Azonban kétségtelen, hogy ennek a javaslatnak vagy egyáltalán nem lesznek hívei, vagy csak elenyésző számban akadhatnak támogatói, hiszen a régi háborús izgatók gárdája: Daladier, Delbos, Mandel és a főbbi egykori „kifütnőség” kinn bolyonganak a tengeren egy hajó fedélzetén, nem tulságos biztonságban.

Az új francia alkotmány két törvényhozó intézményt létesít.

1. A szenátust, amely az intellektuális foglalkozások és a nemzetgazdaság, valamint a földgazdaság képviselőiből áll.

2. A kamarát, amely a testületi rendszer előírásait és a család jogait képviselő egyéneket foglal magában.

Genf. (Rador). Vichyből érkezett jelentések szerint a kamara és szenátus szerdán külön fognak tárgyalni. Már megtalálták az alkotmányjogi formákat, arra az esetre, ha a képviselőház és a szenátus tagjai nem jelennének meg kellő számban.

Szerdán Laval előterjeszti jelentését, majd bizalmat szavaznak Petainnek és az ülés előreláthatólag igen rövid lefolyású lesz és ezen Petain kormány teljes felhatalmazást kapnak, hogy kidolgozzák az új alkotmányt, amely a munka jogán a család és a háza védelmén épül fel. Külön bizottság alakul az alkotmány megszövegezésére.

Francia légitámadás Gibraltár ellen

Róma. (Rador.) A Stefani-ügynökség jelentése szerint a francia bombavevők támadása Gibraltár ellen olyan erőteljes volt, hogy nagy károkat idéztek elő a védművekben és a hajókban. Az angol hadihajók egy torpedóromboló kivételével sietve elhagyták a kikötőt. A hatalmas erejű légharító ágyuzás ellenére a francia gépek sértetlenül tértek vissza támaszpontjaikra.

Szabadon bocsátották a franciaországi német hadifoglyokat

Vichy. A Havas távirati iroda jelenti: A francia fegyverszüneti bizottság tegnap a német kiküldöttekkel közölte, hogy a Franciaországban őrzött német hadifoglyokat a német megbízottaknak átadták. A német hadifoglyokat St. Nazaire és St. Cloud városokban adták át a német megbízottaknak. A német kiküldöttek kijelentették, hogy bizottságot küldenek a meg nem szállott francia területekre annak a megállapítása végett, hogy a franciák nem tartottak-e vissza német hadifoglyokat. Ez a bizottság már a napokban elindul. (Rador.)

Körözölevelével francia újságírók ellen

Vichy. A Havas távirati iroda jelenti: A francia bünygyi hatóságok körözölevelét bocsátották ki a francia újságírók több ismert nevű egyénisége ellen, akik az utóbbi időben

Franciaország ultimátumot intéz Angliához

Genf. (Rador). Svájci diplomáciai körök arról értesülnek, hogy a francia kormány néhány napon belül ultimátumot intéz Angliához, amely azt a célt fogja szolgálni, hogy a kontinens és a szigetország között minden összeköttetés megszűnjék.

Részletes jelentések az oráni csata áldozatairól

Vichy. (Rador.) A francia tengernagyi hivatal az oráni támadással kapcsolatban közli, hogy a 22,189 tonnás Bretagne cirkálóról 200 személy menekült meg. Az ütközet idején a hajó teljes személyzete a cirkálón volt. A Dunkerque és a Provence cirkáló, valamint a Mogador torpedóromboló személyzetéből 200 meghalt és 150 súlyosan megsebesült. A szakértők arra törekednek, hogy ezeket a hajókat ismét felszínre hozzák.

Vichyből jelentik: A brit tengernagyi hivatal hivatalos közleményt tett közzé, amely szerint a július 3-iki, a francia flotta ellen intézett oráni támadás után angol légitámadás indult meg a Dunkerque francia gőzös ellen és a hajó bombázása folytán 200 tengerész halt meg. (Rador.)

Angol hadihajók Martinique ellen

Vichy. A Havas távirati iroda jelenti: Martinique francia sziget előtt öt francia hadihajó tartózkodik, amelyeket angol hadihajók vettek körül. Az angol hajóhad parancsnoka a francia hajókat felszólította, hogy adják meg magukat. A francia hajók még nem döntöttek elhatározásukról és nem tekinthető kizártnak, hogy harcra kerül majd a sor. Az angolok Martinique sziget megszállására készülnek. (Rador.)

A Casablanca-ban állomásozó francia hadihajók különben kapott parancsuk értelmében üldözőbe veszik az Atlanti-óceán felé menekülő angol kereskedelmi hajókat. Gibraltárban rendeletet adtak ki, amely eltiltja, hogy este 12 órától reggel 7-ig olyan jelzéseket tegyenek, amelyek összetéveszthetők a légiriadó jelzésével.

Ujabb aknamezőket helyezett el az angol légi flotta

London. (Rador.) A brit légügyi minisztérium jelenti: Légihaderőnk tengerészeti és szárazföldi egységeinek több hét eredményes munkájával sikerült hatalmas aknamezőt létesíteni, amely Észak-Norvégiától a délfraanciaországi partokig terjed. Az aknákat leginkább éjszaka rakták le. Ezek az aknák máris jelentős veszteségeket okoztak az ellenségnek. A beérkezett jelentések szerint az utóbbi napokban összesen 12 német hajó futott az aknára

és semmisült meg. Öt német gőzös súlyos sérüléseket szenvedett. A németek által felszedett aknákat állandóan pótoljuk. Ilyen módon sikerült háromszoros aknazárat létesíteni, a melyen veszély nélkül egyetlen hajó sem haladhat át.

Lezárták a francia-spanyol határt a németek

Madrid. (Rador.) A Stefani hírközlő iroda jelentése szerint a francia-spanyol határ ellenőrzésével megbízott német hatóságok elrendelték a határ lezárását, úgy hogy a Franciaországból Spanyolországba irányuló határforgalom szombat este teljesen megszűnt.

Négy évre ítelték De Gaulle tábornokot

Belgrádból jelentik: A belgrádi Vreme című lap Londonból érkezett jelentése szerint a francia haditörvényszék négy évi börtönrre ítélte De Gaulle tábornokot, a londoni Francia Nemzeti Tanács elnökét. De Gaullenak tudvalevően nagy részt tulajdonítanak többek között az oráni ütközet kirobantásában is.

Idegenek nem utazhatnak Franciaországba

Vichy. (Rador.) Hivatalosan jelentik, hogy idegeneknek szigorúan tilos Franciaországba utazni. A július 4-ike előtt kiadott beutazási vízumok, amennyiben azokkal még nem lépték át a határt, érvényüket veszítették. Ezenkívül az idegeneknek, akik Franciaország területén laknak, megtiltották, hogy franciaországi lakhelyeiket elhagyják.

Olaszország is könnyített a francia fegyverszüneti rendelkezéseken

Róma. (Rador.) A DNB távirati iroda jelenté: A Havas távirati iroda közleménye szerint Olaszország minden fenntartás nélkül hozzájárult, hogy a fegyverszüneti feltételeket a francia tengerészetre és léghaderőre vonatkozóan rugalmasabbá tegyék. Berlin teljesen szabad kezet adott Rómának, hogy a Földközi-tengeri kérdésekre vonatkozóan határozzon.

Az angolok leszerelték a francia hajókat Alexandriában

Kairo. (Rador.) A Reuter-iroda jelenti: Sallisbury Jones ezredes rádióbeszédét mondott, amelyben a következőket jelentette ki: A brit és francia tengerészek közötti baráti kapcsolatok eredményeképpen az alexandriai francia flotta leszerelése minden nehézség nélkül és a teljes megértés szellemében történt meg.

Újabb angol légitámadások Kiel, Wilhelmshafen és Köln ellen

London. A Reuter távirati iroda jelenti: Angol légi egységek tegnap újból támadást hajtottak végre Kiel, Wilhelmshafen és Köln ellen. Kielben a dokkokban súlyos károkat okoztak a repülőgépek bombái. Wilhelmshafenben a bombák több kisebb hajót sülyesztettek el. Három angol gép nem tért vissza erről az utról.

Berlinbe érkezett a compiegnei történelmi vasúti kocs

Berlin. (Rador.) Azt a történelmi vasúti kocsit, amelyben a compiegnei erdőben a fegyverszüneti feltételeket Hitler birodalmi vezér jelenlétében a francia bizottsággal közölték, Berlinbe hozták. Amíg a német hatóságok kijelölik azt a végérvényes helyet, ahol ez a történelmi jelentőségű vágon kiállításra kerül, azt egyelőre az anhalti teherpályaudvar egyik raktárában helyezték el.

Hírek Haakon király lemondásáról

Stockholmból jelentik: Norvégiából érkezett hírek szerint Haakon királyt lemondásra akarják bírni és helyébe birodalmi tanácsot állítanak fel, amely a királyi jogokat gyakorolná.

Svédország Norvégia békéjéért

Stockholm. (Rador.) Hamson svéd miniszterelnök vasárnap beszédet mondott. Kijelentette, hogy a skandináv egyensúly visszaáll-

tása szempontjából sürgősen szükséges, hogy Németország és Norvégia között a háború befejeződjék.

Törökország nem akar háborút folytatni a Szovjet ellen

Ankara. Szaradzsoğlu török külügyminiszter tegnap a német Fehér Könyvről nyilatkozott, amely szerint Törökország készen állt arra, hogy Angliával és Franciaországgal

A német sajtó Anglia telelősségéről

Berlin. (Rador.) Most, hogy a háború második korszaka a francia hadsereg legyőzésével befejeződött és a harmadik fázis, az Anglia elleni támadással meg fog indulni, a „Hamburger Fremdenblatt” nagy cikkében megállapítja, hogy Nagybritánia teljesen elszigetelődött és elkövetkezett a végleges leszámolás órája, ahol Anglia számláján a következő tehertertelek mutatkoznak:

1. A háborús felelősségről szóló legenda eltűnt, mert ez látszólag is csak addig létezhetett, amíg az angol-francia szövetség fennállhatott és ez a két nyugati állam Németország leigázását akarta volna elérni kapzsi mohósággal. Az a tény, hogy a francia nemzet ráébredt a keserű valóságra volt szövetségstársával szemben, megmutatta, hogy mindez az angol legenda nem volt egyéb, mint hitvány magánérdek, amely Anglia érdekében fel akarta áldozni a francia népet.

2. A demokratikus ideológia teljesen megszűnt. Egész Európában kipusztult ez az elmélet és a na-

együttesen megtámadja a szovjet petroleummezőket, főleg pedig Bakut. A török külügyminiszter nyilatkozata szerint a Fehér Könyv adatai nem fedik a valóságot. A török kormány sohasem hagyott kétséget afelől, hogy nem kötött olyan egyezményt, amely Szovjetország elleni háborúra kötelezte volna. Törökország nem akar Oroszországgal háborút folytatni.

pokban összeülő francia nemzetgyűlésnek az a hivatása, hogy a „Harmadik köztársaság”-nak 1871-ben adott alkotmányát a csődöt mondott francia demokratikus államelmélet helyett a tekintélyen alapuló kormányzattal váltsák fel: a mai német és olasz állam berendezkedés mintájára.

3. De megszűnt ugyanekkor az ádatlan emlékü „entente cordial” is, mely 36 éven keresztül Winston Churchillhez hasonló emberek vezetésével az angol diplomácia befolyását rányomta a kontinensre és amely entente cordialt éppen Churchill jellegzetes minap merénylete Franciaország ellen zuzta ketté.

4. Az angol befolyás, amely ránehezedett az európai szárazföldre, most itt áll leállítottnak: hiszen nem volt egyéb, mint Anglia állandó harca Németország megsemmisítésére. Anglia egyedül áll a szigetországban politikailag elhagyottan és éhhaláltól fenyegetve. Anglia képtelen leszívni Németországot. Az egész kontinens meglehetősen látja, hogy Németország és Olaszország protektorátusa alá kerül, ami csak fellendülést és az igazi békét hozhatja meg számára.

Olasz légitámadás Málta és Alexandria ellen

Róma. (Rador.) Az olasz főhadiszállás hivatalos jelentése a következő: Az olasz légi erők tegnap több ízben bombázták Máltát és Alexandriát, igen nagy eredménnyel. Két saját gépünk nem tért vissza. A kirendelt fronton igen nagy harcok voltak ellenséges páncélos osztagok ellen. Több páncélautót és tankot megsemmisítettünk. Mint utóbb kiderült, a július 5-én Tobuc ellen végrehajtott támadásnál 3 ellenséges repülőgépet lelőttünk. Kelet-Afrikában Kassala mellett motorizált

osztagaink, valamint légierőnk eredményes támadást intézett Amaalkal és Pernig repülőterek ellen.

Kirendeltől jelentik: Az ellenség gépesített és páncélos erővel indított nagymérvű támadását visszavertük. Egy tankot és több páncélos kocsit zsákmányoltunk. Tebuk város felett három birt gépet lelőttünk, a negyediket súlyosan megrongáltuk. Kelet-Afrikában az olasz légi haderő sikerrel bombázta a Kassala közelében lévő ellenséges állásokat, repülőtereket. (Rador.)

Olaszország harca a muzulmánokért

Róma. (Rador.) Graziáni tábornagy, lybiai kormányzó tegnap Tripoliban muzulmán előkelőségek előtt beszédet tartott. Mindenekelőtt hangsúlyozta Balbo tábornagy érdemeit és vázolta azokat a megvalósításokat, a melyeket Lybiában végzett. Kiemelte a lybiai hadosztályok hősiességét az etiopiai háború során és felszólította a benszülőtte-

ket, hogy folytassák a Duce irányítása mellett a harcot az ujászületésért és a muzulmánoknak az angol fennhatóság alóli felszabadításáért. Muzulmán részről adott válaszból a szónok kifejtette Lybia hűségét Olaszország iránt és azt a készséget, amellyel az olasz érdekekért küzdenek és küzdeni fognak.

Angol hadiüzemeket bombáztak a német repülőök

Berlinből jelentik: A német hadsereg főparancsnokság közli, hogy egy német tenger-alattjáró a spanyol partok közelében 21.500 tonna ürtartalmu ellenséges hajót sülyesztett el. Az elsüllyesztett hajók között van a 13.000 tonnás Can Fernand felfegyverzett hajó is. A német repülőök bombátámadást intéztek Brighton vasutállomás, White szigete, valamint a newcastlei hadiüzemek ellen. A La Manche csatornában a német légi erők ellenséges hajókaravánt és hajógyülekezést ugrasztottak szét. Két kereskedelmi és egy szállítóhajót elsüllyesztettünk. Az ellenség folytatta éjszakai támadásait és ezek során crupán cse-

kély anvagi kárt okoztak két polgári személy életét veszítette. Tízennégy ellenséges gépet lelőttünk, három német gép nem tért vissza.

A Német Távirati Iroda jelenti a harctéri helyzetről: Anglia ellen Németország tovább folytatja a kereskedelmi háborút. A német tengeralattjárók által az utóbbi időben jelentett nagy sikerek nem egy külön német támadás megindulásának eredménye. Ellenkezőleg feltehető, hogy a német haditengerészet mostani előnyös támaszpontjairól az eddigi kereskedelmi háborút csupán jobban tudja kifejteni Anglia ellen. (Rador.)

Függetlenséget követel India számára az indiai nemzetgyűlés

New-Delhi. (Rador.) A Reuter-ügynökség jelenti: Az indiai nemzetgyűlés végrehajtó bizottsága határozati javaslatot fogadott el, a melyben felhívják az angol parlamentet, hogy nyomban adja meg India függetlenségét. A felhívás értelmében Nagybritánia járuljon hozzá indiai nemzeti kormány alakításához, amely a közigazgatást is átvenné. Ilyen intézkedések után a kongresszusnak módjában állna minden támogatást megadni az ország védelmének megszervezésére. Ez a bizottság öt napon át megszakítás nélkül dolgozott.

Svédország átengedi területén a német katonákat

Stockholmból jelentik: Hamson svéd miniszterelnök kijelentette, hogy Svédország külpolitikájának fő irányelve: a semjesség fenntartása és az, hogy a háború távolmaradjon az országtól. Addig,

amíg Európa háborúban áll, ezt a célt nehéz megvalósítani, éppen ezért fenntartják a katonai intézkedéseket. A kormányelnök ezután bejelentette, hogy megegyezésre jutottak Németországgal és ennek az egyezménynek értelmében szabaddá vált a Norvégiából Németországba és vissza irányuló katonai szállítás. A szállítások nagyságát Svédország állapítja meg és különvonalakat bocsát a németek rendelkezésére. (Rador.)

Megérkezett az első szovjet nagykövet Belgrádba

Belgrád. (Rador.) Vasárnap reggel megérkezett Belgrádba a Klotilov, az első szovjet nagykövet kíséretével együtt. Vele jött Politajev, a Tass-iroda képviselője is. A belgrádi állomáson a jugoszláv külügyminiszterium főtitkárja és az Avala-ügynökség képviselői fogadták.

Nichifor Crainic nemzeti propaganda-miniszter nyilatkozott a belföldi és külföldi sajtó képviselői előtt

„Programmunk a sajtó életében tisztaság, tisztesség és igazság“

Bucuresti. A propagandaügyi minisztériumban ma délelőtt megjelentek a bucuresti-i sajtó vezető férfiai, akik tisztelegtek Nichifor Crainic propagandaügyi miniszternél. A miniszter a bucuresti-i sajtó megjelent képviselőivel tanácskozást folytatott és ennek során a következő beszédet mondotta:

— Végtelenül örülök ennek az első találkozásnak a bucuresti-i sajtó képviselőivel. Itt állatok Önök előtt, mint hazánk nemzeti propaganda-élője — lévén ez most ideiglenes foglalkozásom — ugyanakkor azonban, mint a sajtó munkása, mint közíró, akinek ez viszont egy életen át volt állandó élethivatása. Ez a két körülmény fűz most Önökhöz engem, uraim és kijelenthetem, hogy az a nézetem: nem ismerem előkelőbb s magarendűbb hivatást, mint nap nap után közölni eszméinket, nevelő eszméinket és a hazaszeretettől fűtött érzéseinket a nagyközönséggel mindig és mindenkor a nemzet érdekében. Amit tenniük kell a magunk életében, a munkaasztal mellett, a haza szent érdekében: az a mi nacionálista kormányunk programja, ez ennek a kormány-programnak parancsszava.

— Abban az új rendszerben, amelyet Öfelsége teremtet meg, csak a főzsgyökeres románoknak van meg az a joguk, hogy a román nemzethez beszéljenek. Az a sajtó, amelyet a zsidók kölcsönöztek nevelven innak, csak az ő fajuk gondolatát fejezi ki, amelyek számunkra bomlasztók. Így tehát a román sajtót nem vezethetik zsidók, a románok által vezetett román újságoknál pedig a zsidó munkatársak nem helyénvalók.

Ami a többi nemzeti keresztény kisebbségeket illeti ezeknek meg van a maguk sajtója, amelynek működése tökéletes összhangban kell, hogy legyen az állam magasabb érdekeivel.

— Azok az elvek, melyeket itt kifejték, összhangban állanak Gigurtu kormányának ur nézeteivel és a nacionálista kormány programjával.

A programunk a sajtó életében: a tisztaság, a tisztesség és az igazság.

Ennek a népnek nemzeti sajtóval kell rendelkeznie, amely az állam tekintélyét alátámasztja.

— Tudom uraim, — folytatta Nichifor Crainic beszédét — hogy két főpanaszuk van. Az egyik a cenzura, a másik a hirdetések ügye.

— Az utolsó események, amelyek lezajlottak, elengedhetetlenül tették a cenzurát, mert az ugynevezett liberális-demokráciáról a tiszta szellemre való átállítás magától történt, ugyan, de ehhez bizonyos mérvű fegyelmezett-ség szükséges.

A nemzeti sajtó tényleges munkatársa az államnak, az egységes államgépezetnek és a kormánynak alappillére.

A sajtó és állam közötti együttműködés

— Az új rendszer a Nemzet Pártján épül föl és mint azt pártunk vezérkari főnöke, Gigurtu miniszterelnök ur mondotta, a sajtó és az állam közötti együttműködés két módon történik:

1. Az újság igazi propagálója az új államéletnek és kihangsúlyozója annak az elhivatásnak, amit a nemzeti államvezetés betölt.
2. Nemzeti szellemből fakadó cselekedetekre és tevékenységre való huzdítás és nemkülönben a nemzeti érdekből fakadó bírálat.

— Lejárt a kárhözható román demokrácia korszaka.

— A mostani súlyos és komoly idők azt kívánják, hogy nyomjuk el magunkban a bennünket ért súlyos csapás teremtette fájdalmat és tekintünk el a vádak felszólalásától. A belső bosszu kihangsúlyozását e pillanatban háttérbe szorítja az állam magasabb és imperatív érdeke. Fájdalmunk csupán önmagunké. A kormány építőmunkát kíván végezni. A politika pártok torzszajkódó korszaka lejárt. Nagy problémáink megoldása közepette: mint a nemzeti propaganda ügye, — nem beszélünk a tegnapi hibáiról. Ha egyes újságok bíráltak is bennünket, ha hibákat is követtek el, ha egyes újságírók évedtek, nem aláírásajkkal jegyezték

cikkeken tették, hanem kényszerű eszközei voltak munkaadóinknak.

— Az állami tekintély, az igazságérzet és a románság közötti tántoríthatatlan testvériség kell, hogy jellemzője legyen nemzeti politikánk. Szolgái legyünk az államnak és a királynak. Ez kell, hogy legyen a sajtó hivatása.

— A második panasz, amely az urak részéről felmerülhet, a hirdetések kérdésének ügye, amely-

„Uj rend épületének alapköveit rakjuk le“

Nichifor Crainic propagandaügyi miniszter ma délután négy órakor fogadta a minisztériumban a külföldi nagy lapok, sajtó- és távirati újságírók képviselőit, akik előtt a következő beszédet mondotta:

— Mint a nemzeti propaganda vezetője üdvözlöm Önöket, én, aki ifjúságomban hosszasan működtem a román távirati iroda tudósítójaként, Németországban. Saját tapasztalatomból ismerem tehát azokat a nehézségeket, amelyeket Önöknek le kell győzniük hiszen vendégként dolgoznak egy idegen országban. Itt innak nagy újságírók és világlapok számára, olyan organumoknak, amelyeknek nemzetközi súlya van, — de tapasztalatból tudom, hogy minden, Önök elé tornyosuló nehézség örömmé változik, ha az igazság utját követik. Önök, uraim, — folytatta a miniszter — egy szép és vendégszerető országban dolgozhatnak, mint a mi hazánk, Románia. Országunk e percben komoly időszakot él át, amiről most nincs helye a beszédnek.

— De az Önök szeme, uraim, lásson meg minden fontosat, ami az eseményekben megmutatkozik. Tudjanak éles határvonalat vonni a valóság és a hazugság között és ugyanakkor különböztessék meg a látszatot a való helyzettől és soha ne adjanak hitelt a hazugság szárnyán repülő és rosszakaratból táplálkozó propagandának, amelynek egyetlen célja a diszkreditálás. Itt élnek közöttünk, uraim, az állami propaganda-intézmény közvetlen közelében. Mériék le ama „bizonyos“ rosszakaratu propaganda hazugságait és állítsák vele szembe a mi békés építő munkánkat.

— Váratlanul szakadt hazánkra egy óriási csapás. Nagy és méltóságteljes önmegtartóztatással vi-

Gigurtu miniszterelnök a román-bolgár viszonyról

Szófja. (Rador.) Az „Utro“ című lap mai számában „Gigurtu kormányelnök első nyilatkozata“ címmel cikk jelent meg, amelynek az Utro a következő alcímet adta:

Bulgária és Románia között jószomszédi viszonynak kell lennie.

Gigurtu Ion román kormányelnök Stefan Damianoff, az Utro igazgatójának felkérésére, hogy nyilatkozzék a Bulgária és Románia közötti viszonyt illetően, a következőket mondotta:

— Nagyon örülök, hogy alkalmam nyílik ki-

Rend van a szovjet-határvidéken

Az utóbbi idők eseményei — írja a „Románia“ — Besszarábia és Északbukovina román lakosságának kiűrésével és különösen zsidó kisebbségeiknek és kommunista elemeknek, akik Besszarábiába kívántak jutni, a Pruton való átkelése — amint az természetes — különböző incidenseket eredményeztek.

Mindezek az incidensek elsimultak hatóságaink erélves és tapintatos intézkedéseire.

Ma az egész országban, különösen pedig a Szovjet viszonylatában újlag határvidékké vált területeken, teljes a nyugalom és a rend. Az élet menete normális és semmiféle kezdeményezés nem történt, hogy ezen vidék nyugalomát megzavarják.

A központi segélybizottság megalakulása

A belügyminisztérium közhírré teszi, hogy központi segélybizottság létesült, amely a besszarábiai és északbukovinai menekültek összegyűjtését és jegyzékbevitelét intézi. Ez

lyel elégedetlenek voltak és amelyet sürgős tanulmányozás után, hiszem, teljes megnyugvásra fogok megoldani. A nemzeti propaganda és a sajtó között a legszorosabb baráti viszonynak kell fennállania.

— Köszöntöm román testvéri üdvözléssel és kartársi melegséggel kollégáimat, a sajtó képviselőit. A mai nap eseménye: a mi első találkozásunk nyújtja a román nép számára a biztosítékot, hogy olyan nemzeti szellemű, tisztaságú és hazafiasságtól fűtött sajtója lesz, mint amelynek a multban olyan kitűnő képviselői voltak, mint M. nescu Mihail és Octavian Goga.

1. A propagandaügyi miniszter nagy jelkeséddel fogadott beszéde után a megjelent bucuresti-i sajtóelőkelőségek nevében Ion Lugoianu biztosította a minisztert az egész sajtó őszinte támogatásáról, majd megállapodtak abban, hogy emlékiratot terjesztenek a miniszter ejé a különböző megoldásra váró problémák ügyében.

seltük és viseljük ezt. Ez azonban távolról sem jelentett gyávaságot, hanem a nemzetközi helyzetnek hozott felbecsülhetetlen áldozatot. Ez az áldozat 2.500.000 román szakitott el ötlünk és ezt az áldozatot meghoztuk a Balkán békéje érdekében és ama nagy európai hatalmak érdekében, akik e percben háboruban állanak. Tévednek, akik azt hiszik hogy a román nemzetnek ez a hatalmas áldozata egyben az életéről és az élethez való jogról való lemondást is jelenti. Mi már voltunk ilyen súlyos helyzetben. A román nemzet ősi földünk kezezer esztendeje él és ellenállott minden viharok.

— Jelenleg a nemzeti irányzat uralma idtt el hazánk életében. Ez az irányzat a román népi szellemből és történelmi hagyományokból fakad, tartósan és a mult példáira támaszkodva. Az eddigi demokratikus Románia államrendszere eltűnt. A mi külpolitikánk irányvonala a földrajzi és gazdasági hagyomány alapján román parancsszó.

— Mi ennek a kormánynak képviselői, a külföldi sajtótól tárgyilagosságot szeretünk, igazságot s a helyzet mindenkor megértését kérjük. Az Önök nemes hivatását, uraim, mindenkor nagyrabecsülöm hiszen ezt valamikor én is liztem. Szeretettel várom azoknak a munkáját, akik tárgyilagosan működnek és hazánk iránti rokonszenvet éreznek. Mindannyian egy nagy hivatás keretében dolgozunk: egy új rend épületének alapköveit rakjuk le, egy új irány megépítésén dolgozunk, amelyen az új európai élet elindul. Ennek a helyzetnek megértésében és átérésében igaz barátsággal üdvözlöm Önöket.

fejezni a mélységes barátság érzését, amellyel Bulgária és a bulgár nép iránt mindig viseltetem. Ezt az érzést ugyanilyen mélynek őrzöm meg a jövőben is.

— Meggyőződésöm, hogy a két állam érdekei megkívánják: mindenkor, mint jó szomszédok éljenek, békében és megértésben, hogy megszüntessenek minden elválasztó ellentétet, mert csak ilyen módon fejlődhetnek.

— Ezen óhaj megvalósulását kívánom igaz szívvel: a két nép teljes megértését és boldogságát. (Romania.)

URANIA: Nagyfilmek színháza. Tel.: 12-32.

Ma utoljára. — 3 órától folytatlan. — Kettős műsor:

I. Claudette Colbert legjobb filmje, a „ZAZA“. — II. „A BESTIA“ Izgalmas bűnügyi film. — UFA és Pa ramount háborús híradók.

Holnap premier! Heinz Rühmann, a közkezdelt komikus kacagató vig átéka, 2 órai haragó kacagás: Hurrá, apa vagyok

A magyar-jugoszláv kapcsolatokról nyilatkozott Radocsay dr. magyar igazságügyminiszter

Belgrád. (Rador). Radocsay László magyar igazságügyminiszter kíséretével együtt elutazott Belgrádból. Jugoszláviából történt távozása előtt az Avala ügynökség utján a következő nyilatkozatot adta a sajtónak:

— Meg vagyok győződve róla, hogy a magyar miniszterek sorozatos látogatásai Belgrádban és jugoszláv kollégáik látogatásai Budapesten, nemcsak szakmai természetű kapcsolatok szívélyességét fokozzák, hanem a legszívélyesebb barátság kifejlődését is a két állam között, amely a két nép egyforma tradícióján és nemzeti jellegén alapul.

Itt írjuk meg, hogy a jugoszláv kormányzótanács Radocsay László magyar igazságügyminiszternek a Szt. Száva-rend elsőosztályát. Angyal Pál egyetemi tanárnak a Szt. Száva-rend másodosztályát adományozta.

Budapestről jelentik: Valamennyi jugoszláv

lap részletesen beszámol Radocsay dr. magyar igazságügyminiszter Belgrádból történt elutazásáról. A Vreme és a Politika sok fényképet közöl a bucsuzás pillanatairól és felsorolják a bucsuztatáson megjelent előkelőségek névsorát és közlik az igazságügyminiszternek a japok számára adott nyilatkozatát. Beszámolnak arról, hogy Budapest felé vezető útja során a magyar miniszert az úvidéki pályaudvaron is igen meleg fogadtatásban részesítették. Itt dr. Petrovics polgármester üdvözölte az igazságügyminisztert, aki kiszállt a vonatból és hosszasan elbeszélgetett a polgármesterrel. Ugyancsak üdvözölték Radocsay minisztert Szabadkán is, ahol Mijadinovics polgármester jelent meg a fogadtatásán. Itt az igazságügyminiszter fogadta a Politika és a Bácsmezei Napló munkatársait, akik előtt elragadtatással nyilatkozott két-napos belgrádi tapasztalatairól. Kifejezést adott annak a reményének, hogy ez az útja is hozzá járulni a két szomszédos állam együttműködéséhez.

A „Nemzet Pártja” aradi tagozatának jelentkezési sorrendje

Mint ismeretes, július 1-én kezdődtek országsszerte — így Aradon is — a Nemzet Pártjába való beiratkozások. Aradon a beiratkozások a város háza 59 számú szobájában folynak le. A kérvényeket naponta 8—12 és délután 4—7-ig lehet beadni július 31-ig. A további sorrend a következő:

9-én a K. vagy L.

10—11-én az M. N. vagy O.

12—13-án a P. V. vagy R.

15. és 16-án az S. Sch. Sz.

17-én és 18-án a T. vagy U.

19-én a V. vagy W. és

22-én az X. Y. vagy Z. kezdőbetűsök jelentkezhettek

Július 23—31 közötti munkanapokon azoknak a jelentkezőknek a kérvényeit fogadják el, akik igazolt oknál fogva a számukra kijelölt na-

don nem jelentkezhettek. Vasárnap és ünnepnapokon, vagyis július 7-én, 14-én, 20-án, 21-én és 28-án a tagfelvételi iroda délelőtt 8—1-ig és délután 4—7 óra között a következő városrészekben működik: Gradiste-i telep (az elemi iskolában), Mikalaka (közigazgatási kirendeltség), Gáj (közigazgatási kirendeltség) Ségá, Buzsák és Poltura (Ségai Kulturház).

A Nemzet Pártjának budapesti főtitkárj hivatala közli, hogy távirati úton történő csatlakozási bejelentéseket nem vesznek tekintetbe és a jelentkezésnek egyéni módon és személyesen kell történnie.

Itt írjuk meg, hogy az aradi jelentkezők alkalmával mindenkinek magával kell vinnie állampolgársági bizonyítványát, amely igazolás nélkül nem veszik tudomásul a jelentkezést.

Az aradi ARPA közgyűlése

Vasárnap délután, július hetedikén tartották meg az ARPA aradi tagozatának közgyűlését, amelyen Georgescu Petre tábornok elnökölt. A közgyűlést délután öt órakor elhatalasztották este hét órára, amidőn tekintet nélkül a megjelent tagok számára, határozatképesen minősítették a közgyűlést.

Az ARPA közgyűlését Georgescu Petre tábornok rövid beszéddel nyitotta meg. Üdvözölte a megjelent tagokat, majd ezután a közgyűlés tárgysorozatának letérnyelvényét került sor. Az 1939. április 1. és az 1940. március 31. közötti mérlegszámláról szóló vezetőségi beszámoló után jóváhagyták a mérlegszámlát, majd megadták a felmentvényt a felügyelő bizottság részére, miután a közgyűlés jóváhagyta a jövő évi költségtervezetet.

A felmentvény megadása után az alapszabályok illető szakasza értelmében sor került a tagok megválasztására. Az 1940—41-ik esztendőre is megválasztották a régi vezetőséget, amely iránt a közgyűlés teljes bizalmat nyilvánul meg, hogy a jövő évben is méltóképpen képviseli a polgári repülés fejlesztését.

Az ARPA évi közgyűlését este nyolc óra előtt néhány perccel fejezték be.

Megvette Németország Norvégia egész évi haltermését és készleteit

Berlin. Azok a tárgyalások, amelyek azt célozták, hogy Norvégia halkonzerveket szállítson Németországba és amelyeket Oslóban folytattak le, befejeződtek. A német birodalom megvette a norvégiai konzervipar teljes idejű termelését, valamint az összes raktáron levő készleteket is. Az elmúlt évekből maradt mennyiségek tartalékként Norvégiában maradnak. A szerződés összértéke 30 millió norvég korona és ez a legjelentősebb megállapodás, amelyet a norvég konzervipar valaha is kötött.

A nyertes

Írta: WILLIAM WILBERFORCE

A szálloda parkjában az asztal körül hárman ültek: egy szép, fiatal lány és két elváhatatlan lovagja. Beatrix ünnepe, körülrajongott, bábkirálynő volt és a két gavallér, aki a nyár vége felé „kiugrott” az udvarlók seregéből és bizalmas pajtásává lépett, elő, kétségbeesetten állapította meg, hogy így kétségben a helyzetük tarthatatlan. Beatrix teljesen egyenlően kedves Bobbal és Anthonnyval. Ő maga sincs azzal tisztában, hogy melyik a közelebb szívéhez.

— Beatrix — panaszkodott Bob — én és Anthonny két hónap óta a brit birodalom legirigyeibb emberei vagyunk, mert a legszűkebb udvarhoz tartozunk. De ebbe a boldogságba kétkedés, keserűség vegyül és ezt maga okozza, drága Beatrix. Mivel Anglia nem ismeri a többfajúság intézményét, Bob és én elhatároztuk, hogy kikérjük döntését. Válasszon ketőnk közül. Amelyikre a választása esik, az boldog lesz egész életén át, míg a másik lovagiasan eljűnik és soha többé nem jelenik meg körülünkben.

Beatrix mosolyogott. Egy-két percig gondolkodott, aztán így szólt:

— Nem tudok a kérdésre felelni, mindketten nagyszerű fiúk, mindkettőtök szeretem és tudom, hogy mindketten szeretnek engem. De nem tudom eldönteni, hogy melyiket válasszam, amikor ez egyértelmű a másiknak a számlizetésével. Tehát...

— Tehát...?

— Nem tudom, mit feleljek — ismételte a lány rövid gondolkodás után.

Ebben a percben a közvetlenül mögöttük levő lugasból egy köpcös, jóképű öreg ur lépett ki és így szólt:

— Bocsássanak meg, hogy önkénytelenül végighallgattam a beszélgetésüket.

— De uram! — mordult fel egyszerre Bob és Anthonny, Beatrix pedig zavartan elpirult.

— A lugasban leveleket írtam és amikor észrevettem, hogy a beszélgetésük nagyon bizalmas jellegű, már késő volt... Anélkül, hogy önöket megzavarljam, már nem húzódtam vissza, mert

csak errefelé jöhöttem ki a lugasból. Így azután mindent hallottam.

Az urak kölcsönösen bemutatkoztak és a köpcös bácsi így folytatta:

— Amint láthatják, öreg ember vagyok, sok mindent tapasztaltam az életben. Az önökéhez hasonló helyzettel nem ma kerültem először szembe. Gyakran kell döntenem végzetes sulyu kérdésekben, ahol nehéz az egyéni elhatározás. A közepkorban a két ur véres párbajjal tisztázta volna a kérdést, hogy melyikük felesleges. En azonban a nagy kérdés eldöntésére sokkal emberibb eljárást ajánlok.

— Halljuk — szólalt meg Beatrix.

— A megoldás éppen olyan egyszerű, mint amennyire minden más módszernél inkább biztosítja mindkét fél megnyugvását. Az ilyen döntést a sorsra kell bízni. Hajlandók erre mindnyájan?

A lány és a két férfi összenézett, azután mind a hárman kijelentették, hogy mind hárman elfogadják a sors döntését.

A köpcös öreg ur benyúlt a mellénye zsebébe és egy ezüst pénzdarabot vett ki. Azután így szólt:

— A két ur közül az egyik „fejet” választ, a másik „írást”. Én feledobom a pénzdarabot és az az ur a nyertes, aki eltalálta, hogy a pénzdarabnak melyik lapja kerül felül, amikor a földre esik. A köpcös urak óta ez a sors húzás volt, különböző formákban, a végzeteszerűen fontos elhatározások eldöntésének legegyszerűbb és legmegnyugtatóbb formája.

— Elfogadjuk — kiáltották mind a hárman és a köpcös ur így szólt:

— Talán legegyszerűbb, ha én választok az urak helyett. Mondjuk, hogy a szöke uré a „fej”, a fekete hajú uré az „írás”. Helyes?

— Elfogadjuk — felelték mindketten. Az öreg ur nagy ügyességgel megpergette a levegőben a pénzdarabot és az leesett a homokos útra. Mind

odahajlottak... az öreg ur kijelentette, amit már mind láttak:

— Az „írás” van felül, tehát a „fekete hajú ur” nyert.

Bob, a „szöke ur”, szomorúan elköszönt és távozott. Anthonny pedig, „... a fekete hajú ur” boldogan ölelte meg Beatrixet. Az öreg ur már előbb diszkrétan eltűnt.

Másnap reggel, amikor Anthonny a tengerpartra készült, kopogtattak szállodai szobája ajtaján és a tegnapi sorsjátékot rendező köpcös ur lépett be. Széles mosolygással üdvözölte Anthonnyt és gratulált a szerencséjéhez.

Anthonny melegen megrázta az öreg ur kezét. Szívvarral kínálta meg, az öreg ur rágyújtott, azután mosolyogva így szólt:

— Kedves uram, volna szives nemem ön fontot átnyújtani?

Anthonny meglepetten bámult látogatójára, aki így folytatta:

— Ugyebár, ön a szerencséjét annak köszönheti, hogy a pénzdarab „írás”-os fele volt felül? Ha ellenben a pénzdarab a „fej”-jel felele esett volna a földre, ön veszített volna.

Anthonny bólintott.

Az öreg ur a mellénye zsebébe nyúlt, kivett egy pénzdarabot és odanyújtotta Anthonnyak:

— Látja, uram, — mondta —, ezt a pénzdarabot dobtam fel tegnap. Nézze meg... mindkét oldala egyenlő, írás van mindkettőn, fej nincs rajta. Ezt a pénzdarabot külön ilyen célokra készítettem magamnak egy megbízható ezüstműves által. Már sok pénzt kerestem vele. Mint emlékszik, én választottam ön számára az „írás”-t. Ugy-e értjük egymást?

Anthonny elfolette a tárcáját és öt fontot nyújtott át az öreg urnak, aki kedélyesen mosolyogva távozott.

CORSO nyáron is a legnagyobb siágerőket hozza! Nvitotttető!

8, 5, 6, 7.45, 8.30

Kettős műsor:

I. Kertész Mihály legszebb filmje:

A négy nővér

Híradóink: Párisi bevonulás, Hitler és Mussolini találkozása, stb., stb.

II. DICK FORAN izgalmas filmje:

Az indiánok réme

MIT HOZ LAVAL? . . .

Német-francia szövetség terve Franciaország totális átszervezése után

Mit jelent az auvergnei pargarmester, volt francia miniszterelnök meglízatása? . . .

Vichy. A Havas távirati iroda jelent: A francia kamara és szenátus tagjai ezen a bétén kedden, vagy szerdán tanácskozára összejárnak, hogy elhatározzák, vajon Franciaország új alkotmányt vezet-e be, vagy sem. Egyes helyeken úgy tudják, hogy a francia kormány olyan alkotmányt akar, amely a tekintélyuralmi rendszert mondja ki. Együttal kijelentik, hogy Franciaország a tengelyhatalmakhoz csatlakozik. (Rador).

Az oráni események éles hangot váltottak ki a vereséget még most is csak nagyon nehezen elviselő francia közvéleményből. Nincs kizárva az sem, hogy mire e sorok nyomdafestéket látnak, már újabb események követik a két volt szövetséges diplomáciai viszonyának megszakadását. Az sem lehetetlen, hogy a német és francia nép, amely annyiszor áztatta vérével a földriai mezőket, végre egymásra talál és talán még szövetséget is köt az ellen a Nagybritannia ellen, amely évszázadokon át úgy keverte a kártyát, hogy Berlin és Páris állandó ellenségei voltak egymásnak. Az Angliát ért kudarcok között ez lenne a legnagyobb, mert ebben az esetben a British Empire urai belátható időn belül nem kerülhetnének abba a helyzetbe, hogy az európai politikát vezessék és ez egyet jelentene minden befolyásuk tökéletes elvesztésével.

A demokráciáknál a nagy politikai páfordulások mindig együtt jártak a kormányok átalakulásával. Kétségtelen tehát, hogy ebben az esetben is számolni kell azzal, hogy az ősz Pétain marsall, aki — mint annakidején nagy katonai ellenfele: Hindenburg is. — csak azért vállalta a fegyverkötés alatti kormányzatot, hogy tekintélyével megakadályozza a jobbanékonny francia nép első pillanatokban elkerülhetetlennek látszó forradalmát, átadja helyét. Ez sikerült is neki és így — mint, aki dolgát elvégezte — bizonyára lemond majd azoknak a politikuskoknak javára, akik bizonyos kapcsolatokkal rendelkeznek a jobb oldali államok felé és mint ilyenek alkalmasak a német-francia és az olasz-francia közeledés létrehozására.

Lesz-e német-francia szövetség?

Német vagy olaszbarát politikusa a világháborút követő időkben nagyon kevés volt Franciaországnak. Clemenceau, a „tigris” szelleme még sokáig ott kísértett a Quai d'Orsay termeiben és a diadalittas francia közvélemény is szent ségtörésnek minősített volna minden politikai gesztust, amelyből engesztelékenységre lehetett volna következtetni. Pedig, hogy milyen hibás volt ez az elgondolás, azt a mai idők alaposan igazolták. A „gloire” még ma is magasán tűndökölne, nem kellene a Daladiereknek, Mandeleknek, de Gaulle-oknak és számtalan kisebb-nagyobb sulyu politikusknak a hontalanság keserű kenyerét ennie és a francia nemzetet is megkímélték volna attól a nagy csalódástól, amelyet egy ilyen rövid idő alatt tökéletesen elveszített háború okozott.

Bismarck, akit nem ok nélkül neveznek „minden idők legnagyobb politikusának”, szövetséget kötött a Königráetznel tönkrevert Ausztria-Magyarországgal és ez a szövetség tűzállóbb volt minden eddigi szerződésnél. Mondják, hogy Hitler kancellár a bismarcki politika továbbvivője és így nincs kizárva, hogy alkalmas francia kormányzat mellett tényleg szövetségekötésre kerülhetne a sor. A kérdés csak az, hogy ki lenne, erre alkalmas politikus a tengelyállamokkal csak csekély számban rokonszenvező, volt vagy jelenlegi francia vezetők közül?

26 év. a politikában

Már a „Andriai” csata alatt sokat emlegették a francia körök egy politikus nevét, aki azzal ült ki, hogy ha nem is nyíltan, de hallgatólagosan olasz- és német-barátjának vallotta magát. Pedig jelentős állásokat töltött be, mert kéztiben is volt miniszterelnök a világháborút követő években, nem beszélve egyéb felelősségteljes megbízatásairól, amelyek több miniszteri tárca birtokosává tették. Pierre Laval ez a politikus, aki

mindig mérsékletet tudott tanusítani, még akkor is, ha a francia politika egyre ellenségesebb magatartást is követelt a vezetőktől.

Laval 1888-ban született Auvergne-ben, Franciaország délkeleti tartományában, ahol a frank birodalom dus érc- és kőszén-, valamint rézbányái fekszenek. Szülei nagyon szegények voltak, de a fiatal Lavalnak mégis módjában volt az ügyvédi diplomát megszerezni. Életrajziról több helyen megjegyzik, hogy Laval rengeteg nélkülözött addig, amíg végre a diplomát megszerezte és 1914-ben képviselővé választották. Akkor került a parlamentbe, amikor a nagy világegyes megkezdődött és attól a pillanattól kezdve állandóan tagja volt a képviselőháznak. 1925-ben közunkügyi miniszter lett, majd államtitkára a Briand-kormányának. Egy évre rá igazságügyminiszterre nevezték ki. 1930-ban a közunkügyi miniszterséget vállalta, majd a következő évben a kormányelnökséget. Ez év szeptemberében Brianddal együtt Berlinbe látogatott és akkoriban azt hitték, hogy ő lesz az,

„Laval redivivus”

Pierre Laval, aki mindig szerény volt, elmaradhatatlan auvergnei fehér nyakkendőjével, csendes mosolyával újra bevonult a politikai életbe. Akkor tért vissza, amikor Franciaországot az elképzelhető legnagyobb csapás: legvívóhetetlennek hitt hadseregének veresége érte. A felelősség, amelyet ezzel a lépésével vállalt, mindenesetre nagyobb, mint azoké, akik Anglia barátaiként a háborút felidéztek és azután az összeomlás első hírére elmenekültek. Eltakarítani a romokat és új életet kezdeni is nehezebb, mint meglévő épületeket lerombolni. Nehezebb elviselni a megaláztatásokat, de mindenesetre férfiasabb is, mint otthagyni a bajbadöntött nemzetet és biztosnak hitt menedékhelyről újabb

aki engedékenyebb magatartásával megteremtí a régen óhajtott német-francia közeledést. A következő évben azonban a Clemenceau-iskola egyik legközismertebb híve, Tardieu került a kormány élére és Laval tervei meghiusultak. Ebben a kormányban csak a közunkügyi miniszterséget vállalta és így nem jutott abba a helyzetbe, hogy a külpolitikai vezetésbe beleszóljon. 1934-ben Doumergue kormányában gyarmatügyi miniszter, majd Barthou halála után külügyminisztere lett Franciaországnak. Nagyon érdekes, hogy ebben a minőségében ugyan Barthou engesztelhetetlen bekerítési politikáját folytatta, de még német megállapítás szerint is olyan mérséklettel és olyan meggyőződés nélkül, hogy az még a felületes szemlélő előtt is nyilvánvalóvá vált. Kétségtelen, hogy elsőnek ismerte fel azt az igazságot, hogy a versaillesi szerződés öröklétébe vetett h: csak káros és hiu remény, amely elhomályosította sok felelős vezető szemét. Egy évre rá újra miniszterelnök lett és minden törekvése arra irányult, hogy a Berlin-Róma tengely egyik államával, Itáliával a jóbaráti viszonyt megteremtse. 1935. január havában létre is jött a rövid ideig tartó szerződés, amelyről Laval akkor azt hitte, hogy tartós életű lesz. Ez a francia-olasz megállapodás azt igazolja, hogy Laval nem akarta magát tökéletesen Anglia melélekötöni és bizonyos szabadkezet akart biztosítani a francia külpolitika számára. Ez természetesen nem tetszett az „engesztelhetetleneknek” s 1936-ban, amikor a népfront kialakult, lemondott. Ettől az időtől kezdve, csak mint csendes szemlélője szerepelt a politikai eseményeknek. Még az olasz-abesszin háboru idején is jóindulattal semlegességet tanusított.

véraldozatot követelni attól a néptől, amelyet a legnagyobb bajokba döntöttek.

Lehet, hogy nem csalódnunk, amikor Pierre Laval-ban látjuk Franciaország „jövő emberét”. Azok a német lapmegnyilvánulások ugyanis, amelyek a frank birodalom elkövetkező utjait találgatják, szokatlanul melegen foglalkoznak szemlével. Majdnem ugyanolyan tisztelettel, mint aminővel az ősz Pétain marsallt emlegetik. Nincs kizárva tehát, hogy Laval rövid időn belül átveszi a miniszterelnöki munkakört és az sincs kizárva, hogy esküdtebb ellensége lesz Angliának, mint maguk a németek, akik bizonyára sohasem csalódtak akkorát Nagybritanniában, az ellenfeleiben, mint Orán óta a francia nemzet az egykori „örök” szövetségesben. (y)

A német tőke részvétele új romániai ipari vállalkozásokban

32 millió leit fektettek be 1940. első negyedében

A Berlinben megjelenő román-német kereskedelmi kamarai értesítő legutóbbi számában benátóan foglalkozik a romániai tőkebefektetésekkel és megállapítja, hogy 1940. első negyedében Romániában ipari vállalatokba összesen 118 millió leit fektettek és ebben az összegben a német tőke 32 millió leit szerepel. Ez év első negyedében Romániában hat olyan ipari vállalat alakult, melyekben a német tőke van túlsúlyban. Ezek a vállalatok a következők: SILVARUM 10 millió lei, SOLAGRA 10 millió lei, MAREA NEAGRA 3 millió lei (há ipari vállalkozás), HAMBURG-AMERIKA LINE 1 millió lei (részvénytársasággá való átalakulás), DANUGRAN 4 millió lei, UJEL-UNION 4 millió lei.

A közelmúltban egyébként újabb német tőkeérdekltségű vállalatok is alakultak. Ezek közül a jelentősebbek a következők:

SOMAG néven általános kereskedelmi részvénytársaság alakult, amelynek 5 millió leies alaptőkéjét a következők jegyezték le: I. B. Demetrescu, dr. Walter Tiedt, Stan Ionescu, Heinz H. E. Justus N. Pantell, V. Ionescu-Vion és Romulus Popescu. Az új vállalat ügyköre főleg textilanyag és fa-, valamint butoranyagok, ezenkívül mezőgazdasági gépek behozatására, belföldi és megszervezésére, mintavásár megrendezésére s

külföldi termékeket forgalombahozó nagyáruház bizonyos árucikkek ipari feldolgozására, valamint kivitelére terjed ki. A vállalat igazgatótanácsának tagjai a következők: I. B. Demetrescu, dr. Walter Tiedt és Heinz Justus.

Ugyancsak német tőke részvételével alakult meg a „C.P.A.S.A.R.” részvénytársaság, amely mezőgazdasági termékek árusításával és átlakkereskedelemmel foglalkozik. A vállalat alaptőkéje 3 millió lei, amelyet a következők irtak alá: G. K. Constantinescu tanár, dr. G. Ionescu-Braila, Alfred Schommer, L. B. Demetrescu, St. Ionescu ügyvéd, V. Ionescu-Vion, G. Sarbu és N. Pantell. A vállalat igazgatótagjai: Cornateanu tanár, volt földművelésügyi miniszter, Sever Dan, D. K. Constantinescu tanár, dr. G. Ionescu-Braila, A. Schommer, L. B. Demetrescu és St. Ionescu.

Az ankarai szovjet nagykövet megbeszélése Papennel

Istanbulból jelentik: Szovjetország országi kövege hétfőn elindult Odessza felé. Elutazása előtt Terentjev szovjet követ hosszú megbeszélést folytatott Papen ankarai német nagykövettel. (Rador.)

FORUM filmszínház nyáron is nagy tilmeket játszik Tel.: 20-10. 3, 1/2, 1/7 és 1/9-kor

Ma utoljára: Maurice CsAPDA. MARIE DEA, Pierre Renoir és Chevalier legjobb filmje, a Uj UFA és Paramount háborús híradók!

Holnap premier! Az utóbbi évek legnagyobb h:to:us, rapülös filmje. Erich von Steheim. a legnagyobb német karakter-színész remekműve:

A két bajtárs SARI MARITZA és BEN LYON-al.

ARADI KOZLONY

Cím: 1-32. Burgonyei utca, ARAD

Szerkesztőség és kiadóhivatal: ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési árak:

Hónap... 420 Ft. Negyedévi... 210 Ft.
Évi... 420 Ft. Egy hó. apra... 70 Ft.

„Mesterséges szemek”

Newyorkból jelentik: Az amerikai nyilvános helyiségekben most rendkívül leleményes és érdekesen megszerkesztett készüléket helyeztek forgalomba, amely készülék a helyiségbe belépő személyeket pontosabban megszámlálja, mint valami detektív. Ugynevezett „mesterséges szem” alkalmazásáról van szó, amely pontosan megszámlálja azokat, akik a helyiségbe jönnek, akár egy, akár több személy lép be egyszerre.

A különös leleményességgel megszerkesztett készüléket sugarak segítségével működtetik, amelyek alulról felfelé jönnek és amelyeknek működése különleges szerkezet révén pillanatnyira mindannyiszor megszakad, amikor újabb személy megjelenik. Ez a sugár-szerkezet oldalról irányban működött, a szerkezet számláló készülékét, ha valaki olyan mozdulatot tesz, hogy elhárítsa magától ezt a pillanatra ráeső villamos ellenérző sugarat, a készülék a helyiség igazgatójának a szobájában meggyújt egy villámjelzést és ugyanakkor működésbe hozza a vészjelző szerkezetet, tehát senki sem tud a helyiségbe sem belépni, sem onnan kimenni anélkül, hogy a furfangosan megszerkesztett készülék, a mesterséges szem, vagy ahogy az Amerikában nevezik a „gép-detektív” számon ne tarthassa. A készüléket egyre nagyobb számban hozzák forgalomba, mert az ellenőrzés munkáját minden vonatkozásban csak megkönnyíti.

— A NEMZETVEDELMI MINISZTER FOGADÓ-ÓRAI. Bucurestiből jelentik: A nemzetvédelmi miniszter szerdán és pénteken fogad 12 és 13 óra között. Azok, akik kihallgatáson jelennek meg, saját érdekükben helyesen teszik, ha kérsüket írásba foglalják, s kérvényüket már kedden, illetve csütörtökön reggel 9 óráig eljuttatják a nemzetvédelmi minisztérium információs irodájába.

— AZ EGÉSZSÉGÜGYI MINISZTER KABINET-IGAZGATÓJA. Bucurest. (Rador.) V. G. m. ügyi egészségügyminiszter kabinet-igazgatójává dr. Marius Constantinescu neveztek ki.

— Vasile Stoica saltó-államtitkár fogadó-órái. Bucurest. Vasile Stoica, a propagandaügyi minisztérium új államtitkára a következő fogadó-órákat jelölte ki: Kedden 12—13.30 között a nagyközönséget fogadja, szerdán 12—13.30 között a belöldi és vidéki sajtó képviselőit, csütörtökön 12—12.30 között a nagyközönséget, míg pénteken 12—13.30 között a külföldi sajtó képviselőit.

— NEMZETKÖZI ROMÁN LÉGIJÁRATOK. Bucurestiből jelentik: Románia az egyetlen délkelet-európai ország, amelynek közvetlen légi összeköttetése van Közép- és Nyugat-Európával, mert a Szófia, Szaloniki és Athén felé vezető légi járatokat is most már Bucurestben keresztül irányítják.

— Az olasz követségek Balbo-emlékünnepeivel. Róma. (Rador.) Rómába érkezett hírek szerint az összes európai fővárosokban az olasz nagy követségeken követségeken, konzulátusokon, valamint a faszobákban emlékünnepeket tartottak a hősi halált halt Balbo tábornagnak, a quadrumvirátus tagjának emlékére. Az istentisztelet után a faszobákban a Balbo-emlékünnepeket vezető elnök Italo Balbo nevét említette, mire a sokaság egy emberként felélt: Pézentel!

— Nem ártottak az eszések a vetéseknek. Bucurest. A nemzetgazdasági minisztérium hivatalosan jelenti, hogy az országban helyi jellegű eszések voltak, amelyek azonban a vetések egyáltalában nem ártottak és annak állása országos szinten kitűnő.

— A sinai olasz kolonisták a menekültekért. Sinai. Gastor Bocinello, a sinai olasz kolónia vezetője 10.500 lelt küldött a menekülteknek gyámoltató bizottságnak, mint a sinai olasz kolónia gyűjtését és egyben kísérőlevelében a legnagyobb együttérzéséről biztosította Romániát.

— Victor Cadere dr. új kinevezése. Bucurest. Cadere dr.-t. a közegészségügyi minisztérium vezértitkárává nevezték ki.

— Nichifor Crainic kabinetfőnöke. Bucurest. Nichifor Crainic propagandaügyi miniszter kabinetfőnökévé Pan Visirescut nevezte ki.

— UJ BUCURESTI RENDELKEZÉS A ZARÓRÁRÓL. Bucurestiből jelentik: A bucuresti hadtestparancsnokság által kiadott és lapunk hasábjain már közölt általános rendelkezés 5. cikkét a mai napon módosították. Eszerint Bucurestben a bodegák és kocsmák zárórája 23 óra, míg a vendéglők és színházak 24 óráig kötelesek zárni. Megengedték ugyanakkor a zenekarok működését is, azonban énekesek, vagy énekesnők nem léphetnek fel.

— LENGYEL MENEKÜLTEK JELENTKEZÉSE. Bucurestiből jelentik: A bucuresti-i német követség közli: Azok a lengyelországi polgári menekültek, akik vissza akarnak térni hazájukba, kérvényeiket a bucuresti-i német követségen legkésőbb július 20-ig adhatják be.

— ÁTVETTE AZ OLASZ ÁLLAM A MICHELIN-MŰVEK TURINI TELEPEIT. Rómából jelentik. Turin prefektusa intézkedett, hogy a „Michelin”-művek telepeit — amit 48 millió lírára becsülnék — az olasz állam javára fogadják. A Michelin-művek gondnokává Alberto Pirellit nevezték ki, a Pirelli-művek felügyelőbizottságának elnökévé.

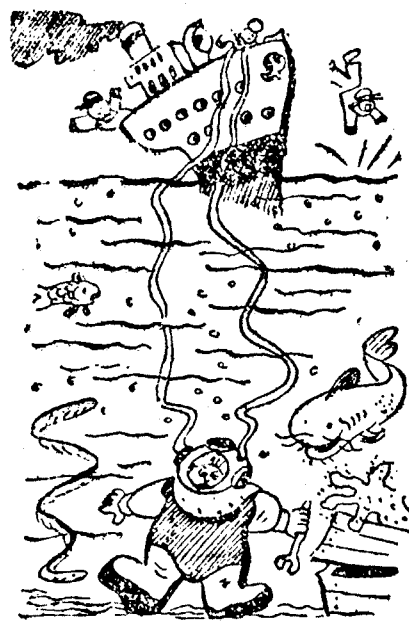
— Az aradi téparancsnokság hivatalosan közli mindazokkal, akik a város területén katonai zónákban laknak és személyazonossági igazolványukat eddig nem láttamoztatták a téparancsnokságon, jelentkezzenek azok lepecsételtetése végett a téparancsnokság V. Babes-uccai irodáiban.

— Egymillió lelt a menekült tanerők felségélyezésére. Bucurest. Ma tartották meg a középiskolai tanárok országos nagygyűlésüket, amelyen Napoleon Cretu a nemzetnevelésiügyi minisztérium új államtitkára is megjelent. A tanárok nevében Nae Ionescu üdvözölte az államtitkárt, aki szívesen szavazott és közölte, hogy egyelőre 1 millió lelt bocsát a menekült tanerők felségélyezésére. A gyűlés végével hódoló táviratot küldtek Ötéltségének. Itt írjuk meg azt is, hogy a kereskedelmi és iparkamarák országos szövetsége tegnap nagygyűlést tartott Bucurestben, amelyen a vidéki kiküldötteken kívül megjelentek az összes kereskedelmi és ipari kategóriába tartozó országgyűlési képviselők is. A nagygyűlés a menekült kereskedők és iparosok felségélyezésének problémájával foglalkozott.

— Felgyújtotta a község erdejét a kiskoru pásztor. Érdekes ügy kerül a közeljövőben tárgyalás alá az aradi iórvényszéknek. Ander László nevű, 17 éves pástoriu ez év áprilisában juhával a Honcú mellett levő Mostesti község melletti erdőben tartózkodott. A fiú az erdőben tüzet rakott. A lángok felkapta az egyik közeli fába és ennek következtében borzalmas erdőtűz keletkezett és a 4 holdnyi területű erdő elégett. Az erdő tulajdonosait képező Mostesti község gondatlanság címén feljelentést tett a pástoriu ellen. Az ügyben a közeljövőben hoz döntést az aradi törvényszék.

— Az aradi rendőrség katonai-ügyosztálya jelentkezésre szólította fel mindazon 93-as gyalogezredhez tartozókat, akik vörös BT3 egységjelű behívóparancsral rendelkeznek, hogy azonnal jelentkezzenek a rendőrség katonai-ügyosztályán (sectia militara), a 30-as számú szobában.

Jó tanács

— Halló, halló! Gyere fel gyorsan, mert sülyedünk...

Két hatósági közegnek kell lennie az ár-üzérkedésről szóló törvény alapján készülő kihágási jegyzőkönyvek elkészítésénél

Érdekes átirat érkezett Aradváros gazdasági szolgálatához Temestartomány királyi helytartóságától az ár-üzérkedéssel kapcsolatos ellenőrzési szolgálat működését illetően. A királyi helytartóság megállapítja, hogy az ár-üzérkedésről szóló törvény megsértése címén készült jegyzőkönyveket sok esetben megsemmisítik a bíróságok a jogorvoslati eljárás során, mert a kihágást elkövető személyek a jegyzőkönyv elkészítése alkalmával a valóságnak meg nem felelő adatokat közölnek, viszont ezt a körülményt, amikor bíróság elé kerül az ügy, a kihágást megállapító személy nem tudja igazolni. Erre vonatkozóan a királyi helytartósághoz több jelentést juttatott el a Nemzeti Gárdák ellenőrző szolgálat. Ezeknek a jelenségeknek megszüntetése érdekében tehát a királyi helytartóság most úgy intézkedett, hogy minden esetben, amikor kihágási jegyzőkönyvet készítenek, a kihágást megállapító és így a jegyzőkönyvet is elkészítő személyen kívül második ellenőrző közegnek is jelen kell lennie, hogy azután az illető tanuként írja alá a jegyzőkönyvet.

Adóamnesztiások kötelezettségei

Azok, akik június 30-ig bejelentették igényüket az adóamnesztiára, július 10-ig kötelesek bejelentni a vonatkozó adóösszeget. Az aradi kivetési pénzügyigazgatóság közli az érdekeltekkel, hogy azok, akik az aprilis elsejétől törvény értelmében alkalmazásra kerülő adóamnesztiára vonatkozó igényüket június 30-ig bejelentették, legkésőbb július 10-ig kötelesek a vonatkozó illetéket, vagyis évi egyenesadójuk 50 százalékanak megfelelő összeget kiiztetni, mert ellenkező esetben elvesztik az adóamnesztiára való jogukat. Mint ismeretes, miniszteri rendelettel július 30-ig hosszabbították meg az adóamnesztiával kapcsolatos bejelentés benyújtására vonatkozó határidőt, július 30-ig azonban a fent említett illetéket csak azok fizethetik be, akik az adóamnesztiára való igényüket június 30-ig jelentették. Helyre jelentik be még azok, akik a bejelentést még június 30-ig beadták, július 10-ig kötelesek a szóban levő összeget lefizetni.

— Aradváros tisztviselői a beszarabiai és északbukovinai menekültekért. Aradváros tisztviselői elhatározták, hogy egy napi fizetésüket felajánlják a beszarabiai és északbukovinai menekültek felségélyezésére.

— A „Frankfurter Zeitung” véleménye a Balkán-államok nyersanyagellátásáról. A „Frankfurter Zeitung” egyik legutóbbi száma behatóan foglalkozik a Balkán Szövetség gazdasági tanácsa azon határozatával, amely a közös nyersanyagbeszerzésre vonatkozik. A lap ezzel kapcsolatban a következőket írja: „Amint a Balkán Szövetség gazdasági tanácsa június elsejétől ülésszakán is kitünt a Balkán-államok nem láthatják el magukat a szükséges árucikkkel csupán saját eszközeik felhasználásával. Nehéz olyan területek autarkizálása, ahol például a gumi, a nikkell, vagy a juta hiányzik. Hozzá kell adnunk ehhez, hogy mindezeknek az államoknak folytatniuk kell kereskedelmüket Németországgal. A négy Balkán-államnak nincs oly fejlett ipara, hogy korlátozhatná Németországgal való kereskedelmüket, annál is inkább, mert hiszen senki sem állíthatja azt, hogy a négy Balkán-állam mezőgazdasági termékeit egymás között értékesíthetnék, így tehát a nagy gazdasági tér (Grosswirtschaftsraum), ahogyan azt Németország ajánlja, feltétlenül szükséges.”

— MOTORKERÉKPÁRTULA IDONOSOK FIGYELMÉBE! Az aradi rendőrség mellett működő MONT-iroda felhívja valamennyi motorkerékpártulajdonos figyelmét, hogy a városban mint a megyében, hogy a keddi napon, akár délelőtt, akár délután feltétlenül jelentkezzen gépjárművel a rendőrségen levő MONT-irodában felülvizsgálat céljából. Minden motorkerékpárt be kell mutatni, tekintet nélkül arra, hogy milyen állapotban van a gép.

— Menekült nyugdíjasok figyelmébe! Az aradi pénzügyigazgatóság nyugdíjosztálya felhívja a Beszarabiai és Északbukovinai esetleg Aradra menekült köztisztviselő nyugdíjasokat, hogy a nyilvántartásba való felvételük és illetményük kézhezvétele végett azonnal jelentkezzenek a nyugdíjosztálynál.

— Növelik az olajmagvakkal bevetett területet. A román-német gazdasági egyezmény alapján a Romániában olajmagvakkal bevetett terület már az idén is jelentősen növekedett. A német érdekeltségű Scilagratársaság működésének eredményeképpen 120 ezer hektárnyi területet ültettek be napraforgómaggal. A Solagra napraforgómagot tudvalevőleg exportálja és a napraforgómagvakkal a termelőktől való megvásárlására 1 milliárd lelt helyezte le a Banca Nationalánál. A jövő évben a román-német egyezmény alapján 5—600.000 hektárnyi területen a következő magvakat vetik el: szójabab (50.000 ha), gyapot (50—100.000 ha), len és kender (50.000 ha), napraforgómag (300.000 ha). Ezeket kívül repcét, ricinust és mustárt termelnek majd 20.000—30.000 hektáron. A belföldi fogyasztásra szánt napraforgómag a jövőben 150.000 hektárnyi területet foglal majd el.

— Módosították a forgalmiadó-törvényt. A Monfortul Oficial julius 5-iki keltezésű száma rendeletétörvényt közöl amelynek értelmében a forgalmiadótörvényt a következőképp módosítják: A műselyemből készült szövött, fonott anyagok, szallagok, sapkák, paszományok, s. b. a forgalmiadótörvény A) listájáról a B) listára kerülnek, vagyis ezek után a jövőben nem 18, hanem 12,50 százalék forgalmiadó fizetendő.

— A pénzügyigazgatóság felhívása! Az aradi pénzügyigazgatóság felhívja az alábbi számokkal ellátott, nyugtákkal rendelkező személyeket, akik hadfelszerelési bont jegyeztek, hogy a bónok átvétele végett jelentkezzenek a pénzügyigazgatóság főpénztárána: 20.919, 20.980—21.000, 55.617—55.631, 100.647—100.681, 100.786—101.238, 136.968—137.454, 189.508—189.692, 302.503—302.528, 303.121—303.499, 389.251—389.255, 542.652—542.660.

— Rothschildné Wertheimstein Rózsika halála. Azon a napon, amikor az utolsó franciaországi Rothschild-sarjak is elhagyták a kontinens földjét — érkezett a híre Londonból, hogy ott meghalt váratianné, Rothschild Charlesné, a biharmegyei Wertheimstein Rózsika. Wertheimstein Rózsikának, lovag Wertheimstein Alfréd lányának regénybe illő házassága tulontul ismert ahhoz, semhogy szükség legyen az újbóli fellelevenítésre. Wertheimstein Rózsika évtizedek óta nem járt Erdélyben, férje halála óta visszavonult életet élt. Egyik leánya azonban két évvel ezelőtt itt járt, hogy meglátogassa anyja Nagyváradon élő nővérét, Wertheimstein Arankát, Rothschildné Wertheimstein Rózsikát négy gyermeke, három leánya és egy fia, aki nagybátyja halála után a bárói címet örökölte, valamint három testvére: Aranka, a Budapesten élő Strasserné Wertheimstein Clarissá és Wertheimstein Viktor, a Magyar Általános Hitelbank igazgatója gyászolják.

— Kerékpáros és közúti társaságokcsal karambolja. Könnyen vezetessé válható közlekedési baleset történt szombat délelben fél 1 órakor a Lutheránustempom előtt. Iovanas Ion nevű, 14 éves kifutófiu, aki Kohn József fűszerüzletében van alkalmazásban kerékpárjával a Luther-térről a Closca-uccába akart menni. Abban a pillanatban, amikor 3973-as számú kerékpárjával a főútra ért a 3-as számú, Mosóczy-lelepi autóbusz, mely a városháza felől jött, elkapta a fiatal fiút és annak kerékpárját két darabba törté. Iovanas Ion az utolsó pillanatban leugrott a gépről és ezérett sérüléseket nem szenvedett. A rendőrség 5000 lei kártérítést követelt a társaságokcsaltól. A helyet Blabokl Sándor sofőr vezette. A vizsgálat az ügyben — annak megállapítására, hogy az összeütközésért kít terhet a felelősség — megindult.

— A Zay-Mezey tanítványok ideai, gazdag műsoru zenevizsgája. — amelyeket a kiváló zenetanár és zeneitanárnő vasárnap délután a Minorita Kulturházban rendezett meg — eseménye volt Arad zenei életének. A gondosan előkészített, pompásan megrendezett hangversenyen a tanítványok egész sora bizonyította be tehetségét a nagyszámúban megjelent közönség előtt. Mezey Zsigmond dr. tanítványai közül — akik a hegedűszámokot adták elő — különösen Hatzihoffer Zoltán és Szablóczky Gizi kell kiemelni, de nagyon jók voltak a többiek is: Hatzihoffer Ica, Török Lajos, Böszörményi Árpád, Pogner Ernő és Gombóc Károly. Zay Margit növendékei a zongoraszámok előadásában arattak megérdemelt tapsokat. A legnagyobb dicséret hangján kell megemlékezni a rendkívül tehetséges Moldovan Delia és a pompás technikával látszó Jelestin Márta já ékáról. Székér Irén, Cure Hortensia Gombóc István Török Árpád és Weisz Tibor játéka is nagyon tetszett a közönségnek. Megállapítható hogy a Zay-Mezey zeneiskola évről-évre a hagyományoknak megfelelően, ezidén is megérdemelt sikert aratott.

— A Körösbe fulladt egy hűrdőz katoná. Bokszegről jelentik: Vasárnap délután 4 órakor Pátruti Gheorghe nevű katoná a Körösbe ment fürdeni. A megáradt folyó elkapta az uszni nem tudó katonát, aki a habok között lelte halálát. Az esetet a bokszegi csendőrség nyomban jelentette az aradi ügyészségnek. A fulladási ügyben a vizsgálat megindult.

— Rendőrségi hírek. Vasárnap délelött háromnegyed 12 órakor a központi rendőrség bürokráci osztályán Bozza István, 20 éves, Romanilor-ut 26. szám alatt lakó aradi napszámos feljelentést tett Drifinn Dezső Blanduziei-ucca 35. szám alatt aradi lakos ellen. Előadta hogy Schwarz László, Romanilor-ut 26. szám alatt lakó kereskedőnél áll alkalmazásban Drifinnel együtt, Szombaton főnökük 2500 leit adott a Drifinnnek azzal a megbizással, hogy menjen az állomásra és zöltségszámlitvány elküldéséhez szükséges szállítólappokat vásároljon. Drifinn ekkor a feljelentő Bozza István lakására ment és onnan egy 900 lei értékű öltönyt, egy 200 lei értékű pár cipőt lopott összesen 1150 lei kárt okozva neki, majd ismeretlen helyre távozott és nyoma veszett. A rendőrség megindította az ügyben a vizsgálatot.

— A Nyugdíjasok Kölcshóns Segélyező Egyesülete (Str. Eminescu Nr. 20.) értesíti az állandóválasztmányi tagokat, hogy a rendszeres havi választmányi ülés július 13-án, délután 4 órakor tartják meg. Az elnökség.

— Koszorúmegváltás címén Hertzka Armin ravatalára a Szeretetház javára dr. Sebestyén József és neje 300 lejt adományozott.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

WEISZ gyógyszerár, Piata Avram Iancu 12
YANKA gyógyszerár, Bulev. Reg. Ferdinand
Dr. DICK gyógyszerár, Str. Mărăsesti 1.

Nagyjelentőségű elhatározásokat vár a világsajtó Hitler és Ciano gróf berlini találkozásától

A Stefani-ügynökség diplomáciai munkatársának jelentése. — A bucaresti sajtó jelentései a berlini megbeszélésekről. — A megszállott francia területekre utazott az olasz külügyminiszter

Berlin. (Rador.) Vasárnap délelött 10 óra 15 perckor megérkezett a berlini anhalti pályaudvarra CIANO gróf olasz külügyminiszter. Kíséretében voltak BUTTI követ és CEZARINI protokollfőnök. A pályaudvaron RIBBENTROP külügyminiszter és Dino ALFIERI berlini olasz nagy követ, a fasciók és az állami méltóságok képviselői fogadták. Ünnepléses fogadtatás után a két külügyminiszter ellépett a díszszáza előtt, majd Ciano gróf szállására a Bellevue-kastélyba hajtattott, ahol dr. MEISNER, a kancellári hivatal főnöke fogadta.

Az olasz lapok nagyjelentőségűnek tartják Ciano berlini utazását. A „Messagero” szerint azért igen fontos ez a látogatás, mert a páratlan

győzelmei után hazatért HITLER kancellár és az olasz külügyminiszter újból megerősítik a tengelyhatalmak szilárd együttműködését és megbeszéléseik az európai államok új belső rendjét, valamint a nemzetközi orientációkat szabják meg.

A Német Távirati Iroda jelenti: Hitler vezér és kancellár 11.30 perckor fogadta a birodalmi kancellária épületében Ciano gróf olasz külügyminisztert és nyomban megkezdődtek a tanácskozások. A tanácskozáson jelen voltak Ribbentrop külügyminiszter, Meisner dr., a kancellária irodájának főnöke, Dino Alfieri berlini olasz nagy követ, A tolmács tisztét Schmidt követ látta el. (Rador.)

Hivatalos jelentés Hitler kancellár és Ciano gróf tanácskozásairól

Berlin. (Rador.) A Német Távirati Iroda jelenti:

— Hitler kancellár és Ciano gróf tanácskozásáról a következő hivatalos közleményt adták ki:

— Hitler kancellár hosszabb megbeszélést folytatott Ciano gróf olasz külügyminiszterrel. A tanácskozáson Ribbentrop német külügyminiszter Mackensen római német nagykövet és Alfieri berlini olasz nagykövet is jelen voltak.

Az arab kérdést is rövidesen megoldják

Berlin. A következő hivatalos közlemény jelent meg:

— A német háboru kimenetelétől függ az egész arab probléma megoldása is. Tévedés azt állítani, hogy ettől a háborútól csak Európa sorsa függ. A német-angol háborúnak közvetlen kihatása lesz Európára, a Közelkeletre, egész Afrikára s tázabh értelemben a Távolkeletre és az egész világra.

— Németország — hangzik tovább a hivatalos közlemény — mely Európában csak életteréért harcol ezen kívül igényt tart régi gyarmataira, valójában számtalan nemzetért küzd, mely most az angolok rabságában van. (Curentul.)

Fogadás Ciano gróf tiszteletére

Berlin. (Rador.) Ribbentrop birodalmi külügyminiszter fogadást rendezett Ciano gróf olasz külügyminiszter tiszteletére. A fogadáson megjelentek a hadsereg és a párt magasrangú képviselői, Ciano gróf kíséretének tagjai, valamint az olasz nagykövetség főtisztviselői is.

Ciano gróf tanulmányutja a nyugati hadszíntéren

Berlin. (Rador.) Ciano gróf olasz külügyminiszter, aki mint ismeretes hosszasan tárgyalt a vasárnapi nap folyamán Hitler kancellárral, vasárnap este a nyugati hadszíntérré utazott. Ciano gróf megtekintti a nyugati hadszíntéren azokat a helyeket, ahol legutóbb a nagy csaták dultak. Utazása két napig tart.

A bolgár sajtó Hitler és Ciano megbeszéléseiről

Szófia. (Rador.) A bolgár lapok is rendkívül nagy jelentőséget tulajdonítanak Ciano gróf olasz külügyminiszter berlini látogatásának. Hangsúlyozzák hogy ma, amikor az angol-francia diplomáciai kapcsolatok megszakadása következtében bonyolultabb az európai helyzet, mint valaha volt, különösen nagy fontossága van Ciano gróf megbeszéléseinek Hitler kancellárral és Ribbentrop külügyminiszterrel.

A tengely-sajtó a berlini megbeszélése három pontjáról

Ugy az olasz, mint a német sajtó hangsúlyozza Ciano gróf olasz külügyminiszter berlini látogatásának fontosságát. A cikkek megállapítják, hogy nem lehet pillanatnyilag részleteket közölni azokról a kérdésekről, amelyeket Ciano gróf Berlinben megtárgyalt a Transcontinental Press ügynökség azonban még a tárgyalások folyamán tudni vélte, hogy a tárgyalásra kerülő legfontosabb kérdések a következő problémákra vonatkoznak: 1. Az általános katonai helyzet, 2. Franciaország és Anglia közötti, állandóan nö-

vekvő ellentétek, 3. A dunatéri helyzet alakulása.

Róma. (Rador.) Az egész világ figyelmé Berlin felé fordul, ahol Hitler és Ciano Európa és a világ történelmének nagy változásait készíthetik elő. A ma délutáni olasz sajtó hasábos cikkekben emlékezik meg arról, hogy ez a döntő fontosságú tanácskozás éppen a nagy Anglia elleni offenzíva előestéjén zajlott le. A Tribuna megjegyzi, hogy itt nem egyetlen probléma került szőnyegre hanem az összes problémák megtárgyalására kerültek, mert Anglia közeli megsemmisítése után tejes hékét teremt a tengely Európában. A Lavoro Fascista berlini tudósítója megállapítja, hogy a francia hadsereg legvőzésével és az Anglia elleni támadás közeli megindításával két olyan esemény adódott, mely a megvitandó kérdések egész sorát nyitotta meg. Hitler és Ciano tanácskozásának eredménye rövidesen megmutatkoznak — fejezi be cikkét a lap.

Ugyancsak a Lavoro Fascista-nak ez a száma jelenti berlini tudósítójának értesítése nyomán hogy a nyugati hadszíntér megtekintése során Ciano gróf olasz külügyminiszter Párisba is ellátogat.

A spanyol sajtó várakozása

Madrid. Az Arriba című lap jelentése szerint — írja a Curentul — rövid időn belül fontos események következnek be. A lap hangsúlyozza, hogy Ciano és Ribbentrop külügyminiszterek közötti tanácskozások rendszerint rendkívül fontos események előjelét voltak. (Curentul.)

VATA DE JOS kénes és szénsavas
hőgyógyfürdő

Szenzációs gyógyhatásu: Rheuma, csusz, köszvény,
Ischias, lobbosodás, aranyér
visszértágulás és kü.
lőnböző női.
bajoknál

Ardeal legolcsóbb gyógyfürdője

50% -os

vasuti kedvezmény Aradtól.
reggeli, ebéd, vacsora, lakás

Teljes napi penzió: 160-180 lei

Kitünő étterem. Elsőrangú zene. Meleg uszoda, tenisz,
tánc, kirándulóhelyek. Orvosi ellenőrzés VONATOK A FÜRDŐ PARKJÁNÁL
ALLANAK MEG. Prospektust szívesen küld az IGAZ GATÓSÁG.

A jelenlegi hustalan napok sorrendjének megváltoztatását kérte az élelmiszeripari munkaadók céhének aradi tagozata

A hustalan napok jelenleg érvényben lévő rendszerének módosítása érdekében tett előterjesztést a közelmúltban az élelmiszeripari munkaadók céhének aradi tagozata. Az előterjesztésben azt kérték, engedélyezzék, hogy a hustalan napok most megállapított sorrendjét megváltoztassák, mert a pénteki hetipiac miatt bizonyos nehézségek mutatkoznak a hetipiacra

Aradra érkező vidéki közönség ellátásánál. Az érdekelt cég azt kérte, rendeljék el, hogy a jövőben Aradon ne szerdán, csütörtökön és pénteken legyen huszfogyasztási tilalom, hanem hétfőn, kedden és szerdán. Temestartomány királyi helytartósága — ahová a kérelmet beterjesztették — véleményezés végett átküldte a kérvényt Aradváros vezetőségéhez.

SPORT KÖZLÖNY

A Rapid és a Gradjanszky második mérkőzése is gólnélküli döntetlent hozott

A Ferencváros bejutott a döntőbe. Szabadkán lesz a harmadik Rapid-Gradjanszky mérkőzés

A Középeurópa Kupa elődöntője csak részben igazolta a papírformát. A Ferencváros igen nagy küzdelemben legyőzte a BSK együttesét és így bejutott a döntőbe, míg a Rapid annak ellenére, hogy a második mérkőzésnek nagy favoritja volt, csak gólnélküli döntetlent tudott elérni Bucarestben és ezzel harmadik mérkőzés válik szükségessé, hogy a döntő második résztvevője is ismert legyen. A harmadik Gradjanszky-Rapid meccset Szabadkán, tehát semleges pályán játsák le. A részletes beszámolóink a kis Középeurópa Kupa elődöntő mérkőzéseiről a következők:

Rapid-Gradjanszky 0:0.

A két csapat mérkőzése 9000 néző előtt játszódott le Bucarestben. A meccsnek az otthonában játszó Rapid volt a favoritja és így az eldöntetlen eredmény meglepetésnek számít. A mérkőzés igen nagy küzdelmet hozott és mindkét részről különösen a védelmek mutattak igen jó játékot. Csapatösszeállítások:

Gradjanszky: Uhr — Brozovici, Belosevics — Fiaicsi, Jazbinsek, Kokotovics — Zimmermannscics, Wolff, Lesnik, Antalkovics, Jalant.

Rapid: Radulescu — Siivat, Lengheriu — Vintila, Rasinaru, Moldoveanu — Sipos, Simkó, Barátky, Bogdan, Auer.

Az első félidő egyenlő ellenfelek mérsékelt színvonalú küzdelmét hozta. A Gradjanszky védelme pompásan dolgozott, a Rapid védelmében viszont Siivat nagyon sokat hibázik és csak a szerencsének köszönhető, hogy a Gradjanszky nem tud vezetésre szert tenni. A jugoszláv bajnok ötösfogata szépen játszik a mezőnyben, de a kapu előtt tehetetlennek bizonyul. A Rapidban

Sipos kitűnően érvényesül, de két lövését a kapufa menti.

A 18. percben a Gradjanszky Zimmermannscics révén gólt ér el, amit a bíró les címén — helyesen — nem ad meg.

Helycsere után a Rapid nagy fölénybe kerül, de a lövések nem sikerülnek. A mérkőzést Atanasoff (Bulgária) vezette.

Ferencváros-Bogradzsky 2:0 (1:0)

Ferencváros: Csikós — Polgár, Szojka dr. — Pósa, Sárosi III, Lázár — Bíró, Kiss, Sárosi dr., Kiszely, Gvetvai.

Bogradzsky: Mikusits — Sztovievits, Dubac — Manola, Dragiesevits, Lechner — Glisovits, Valjanits, Bozsovits, Vujadinovits, Nikolits.

A Ferencvárosban különösen a második félidőben pompás küzdelmet vívott a kétvállra fektette veszélyes belgrádi ellenfelét. A Ferencváros nappal háttban, de szélel szemben játszott a le az első félidőt, amelyben a vendégcsapat igen sokat támadott.

A második félidőben már sokkal meggyőzőbben játszik a Ferencváros. A kitűnő Mikusits kapus pillanatnyi megtévelyedését sikerül Sárosi dr.-nak kihasználni és megszerzi a vezetést. A BSK támadással válaszol, de a csatárok lövőtudománya fogyatékos, Sárosi III. és Lázár gyakorlat a fedezetsorból lövöldöznek. Egy ilyen előrenyomulás alkalmával Lázár a tizenhatosról pompás lövéssel megszerzi a döntőbejutást jelentő második gólt.

Sárosi dr. csaknem még egy gólt ér el, de Mikusits szerencséje és a kapufa elhárítják a veszélyt.

A csapatok Budapesten mérköztek Miess játkvezetése mellett. 10 ezer néző előtt.

TEKESPORT

A TRICOLOR NYERTE AZ EMLÉKZÁSZLOVERSENYT, melyet a Prietenivel közös rendezésben játszottak le, barátságos mérkőzések keretében. Az első forduló — mint már megemlékeztünk — a Tricolor-pályán került lebonyolításra, mikor is a Tricolor mindkét csapata győzött. A két hét előtti mérkőzések revansát vasárnap játszották le a Prieteni versenypályán és miután a Tricolor megismételte győzelmét, győztese lett az emlékezésű versenynek.

A vasárnapi fordulón a B-csapatok mérkőzésén a Prieteni nem jelent meg teljes lélegységgel, így a Tricolor B. küzdelme nélkül győzött. Az A-csapatok mérkőzése a vártnál gyengébb eredményt hozott, s míg a Tricolor 33+45+52+53-as menetekkel játszva 183 gólt ütött, addig a Prieteni 35+35+50+58-as részeredmények után, 178 fa eredményével ismét veszített. Végeredményben tehát a Tricolor 193+183=376 eredménnyel győzött, míg a Prieteni 180+173=358-as eredményt ért el.

A FORTUNA ISMÉT ELKEZDI RENDSZERES EDZÉSEIT, miért is felhívja tekézőit, hogy pénteken, július 12-én este 8 órakor teljes számban jelenjenek meg a Forró-vendéglőben lévő klubhelyiségben.

A NEMET-MAGYAR VALOGATOTT TEKEMÉRKŐZÉS vasárnap folyt le Münchenben, és ez a magyar tekesport erőteljes fejlődéséről tett tanúságot, mert míg a legutóbbi Budapesten megtartott mérkőzésen a német csapat könnyedén, mintegy kétszáz fával győzött, a mostani versenyen a magyar csapat erős küzdelemre készítette a németeket, kik mindössze ötvenöt fával győztek.

A verseny nyolcas csapatok között folyt le, mikor is minden játékos száz-száz dobást eszközöl kilenc fára felibe. A verseny a müncheni Kegelvein nyolcas versenypályáján került lebonyolításra és a régi tekéző múlttal rendelkező németek javára dőlt el 6138:6083 arányban, ami lökésenként a németeknek 7.67-es, a magyaroknál pedig 7.60-as faátlagot jelent

Az összpontosítottak július havi városi segélykiosztása

Mint ismeretes, a szegénysorsu katonai összpontosítottak családjainak szétosztandó segélyeket — a segélyért jelentkezők (több mint ezren jelentkezték) nagy számára való tekintettel — már nem a városi központi pénztárnál fizetik. Elsejtelő a plébániai székhelyeken történik a segélyek kifizetése, egy városi tisztviselő által, a bizottsági elnök, titkár és egy plébániai megbízott tag jelenlétében.

A júliusi segélyeket július 10-én fizetik, reggel 8 órától kezdődőleg. A pénzügyigazgatóság nyolc tisztviselőt bizott meg a segélyek kifizetésével. Azok a családok, amelyek július 10-én nem jelentkezték a plébániai bizottság székhelyén, a következő napokban a városi központi pénztárnál vehetik át a segélyt. Az ilyeneknek fel kell mutatniuk az illető plébániai bizottság igazolványát. Abban az esetben, ha a katonai összpontosítottak családjai a következő hónapban sem veszik fel az előző hónapra szóló segélyt (például: júliusban sem jelentkeznek a júliusi segélyért) a pénz visszauterül a városi központi pénztárba. A nyolc kerületi plébániai bizottság uccabeosztása, ahol a segélyeket kifizetik, a következő:

Az első számú „központi” plébánia bizottság irodája a Metianu-ucca 16. szám alatt van. A bizottság hatásköre a következő uccákra terjed ki: a Maros jobbpartja és a Saguna-ut, Ghiba Birta Crisan és General Grigorescu-uccák által határolt rész. Ide tartozik a vár kerületében levő rész is.

A második számú „Pernyáva” plébánia bizottság irodája a Dorobantilor-uccai kulturházban van. A bizottság hatásköre a következő uccák által határolt területre terjed ki: Vácárestii, Sabinelor, Brezoianu, Abatorului, Dimitrie Raicu és Saguna-ucca.

A harmadik számú „Tisztviselőtelep” elnevezésű plébánia bizottság irodája a Virginia Hotáran-uccai 17. számú elemi iskolában van. Ennek a bizottságnak hatásköre a következő uccák által határolt területre terjed ki: a Marosparttól indulva a Grigorescu, Ghiba Birta és Dimitrie Raicu-uccáktól a Laina-uccán az Aurel Vlaicu-uton, a vasútállomásig. A határvonáin innén a vasuti vonalat követi a Mos Aiun-uccák és onnan ismét a Marospartig.

A négyes számú „Séga” elvezésű plébánia bizottság irodája a ségai kulturházban van. Ehhez a bizottsághoz az 8 Junie, Călărăsilor, Oteteleaneanu-uccák által határolt városrész tartozik.

Az ötös számú „Buzsák” elnevezésű plébániai bizottság irodája a buzsáki 24-es számú elemi iskolában van. A bizottság hatásköre egész Buzsákra kiterjed.

A hatos számú „Gáji” elnevezésű plébániai bizottság irodája a gáji kulturházban van. A bizottság hatásköre egész Gáira kiterjed.

A hetes számú „Mosóczy-telep” elnevezésű plébánia bizottság irodája a Mosóczy-telepi 27-es számú iskolában van. A bizottság hatásköre az Agricultorilor, Ursului, Oteteleaneanu-uccák és az Aurel Vlaicu-ut által határolt városrészre terjed ki.

A nyolcadik számú „Mikélaka” elnevezésű plébánia bizottság irodája a 15-ik számú elemi iskolában van. A bizottság hatásköre O- és Ujmikélakára terjed ki.

Kettős szerelmi tragédia Iasiban

Iasiból jelentik: Véres kettős szerelmi drámát jelentettek Iasiból. Andrei Chervechi iasii fiatalember, aki a General Cerna-uccában lakott, régóta szerelmes volt a veje egy uccában lakó Georgeta Ionescu nevű leányba. Az elmúlt napon a szerelmesek között szóváltás támadt, mire Chervechi revolvert rántott és agyonlőtte kedvesét, majd amikor az véresen összeesett, magafejé fordította a revolvert és agyonlőtte magát.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

KEDD, JULIUS 9.

Bucuresti. Radio Romania. 13: Kulturális hírek. 13.15: Zene. 14: Hírek. 14.30: Zene. 15: Hírek a külföldre franciául, németül, angolul és olaszul. 20: Időjelzés. zene. 20.30: Hírek. 20.50: Hírek magyarul. 21: Hírek a külföldre franciául, németül, angolul és olaszul. 21.15: Zene. 22: Hírek. 22.15: Zene. 23.30: Hírek a külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest. 13.10: Weidinger-zenekar. 13.40: Hírek. 14.30: Lemezek. 15.30: Hírek. 17.10: Asszonyoknak. 17.45: Hírek. 18.15: Toki Horváth cigányzenekara. 19.15: Turisztikai csevegés. 19.45: Orgonahangverseny. 20.15: Hírek. 20.25: Lemezek. 21.05: Hangképek. 22.35: Korállkórus. 22.40: Hírek. 23.10: Katona-zenekar. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 1.05: Hírek.

Beigrád. 14.50: Lemezek. 15.40: Hírek. 18.45: Lemezek. 19: Beszéd. 19.20: Lemezek. 20.20: Hírek. 20.20: A Nemzet Órája. 20.40: Népdalok. 21.10: A rádiózenekar szimfonikus hangversenye. 22.40: Hírek. 23: Különléte áriák. 23.40: Hírek.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Pénzügyminiszteri rendelkezés:

Az eladásra kerülő áruhoz feltétlenül csatolni kell a 2 százalékos bélyeggel ellátott számlát vagy szállítási jegyzéket

A vasut is csak akkor fogadja el szállításra az árut, ha a számlával vagy szállítási jegyzékkel igazolják a 2 százalékos bélyeg lerovását

A pénzügyminiszterium újabb fontos rendelkezést adott ki a 2 százalékos rendkívüli nemzetvédelmi illeték lerovásának ellenőrzése érdekében. Az újabb miniszteri rendelkezés értelmében a jövőben tilos árueladásokat olyképen eszközölni, hogy az eladott áruhoz ne csatolják a számlát. (Ez a rendelkezés nyilvánvalóan a nagybani eladásokra vonatkozik, mert hiszen a kicsinybani eladások esetében amugy is kiállítják a 2 százalékos bélyeggel ellátott fizetési jegyzéket. A szerk.) Abban az esetben, ha a kereskedelmi vagy ipari vállalatok belső ügykezelési okok miatt nem állíthatnák ki olyan számlákat, amelyek az elszállításra kerülő árut kísérik, szállítási jegyzékeket vagy bónókat kell kiállítaniuk, amelyekre ráírják az áru értékét.

Azon esetekben, amikor az áruhoz számlát csatolnak, természetesen a számlát a törvény rendelkezéseinek megfelelően kell kiállítani és a számlára kell ragasztani a végösszeg alapján kiállított kétszázalékos nemzetvédelmi bélyeget. Ebben a végösszegben tudvalevőleg be kell foglalni az áru értéke, valamint a különböző állami megvevői és községi illetékek összege, a forgalmi adó, a repülőbélyeg, a szállítási, a csomagolási, biztosítási költség stb.

Mint már előbb is jelentettük a rabat, a melyet a számla végösszegéből levonnak és amely után nem kerül lerovásra a 2 százalékos illeték, az 5 százalékos nem haladhatja meg. A rabat összegének levonása csak a számlában eszközölhető, tehát a pénzügyi hatóságok nem veszik figyelembe azt a rabatot amit csak levélben tüntettek fel.

A miniszterium határozottan leszögezi, hogy a jövőben áruk csak akkor adhatók el, ha azokhoz csatolják a 2 százalékos bélyeggel ellátott szállítási jegyzéket. Természetesen abban az esetben, ha az áruhoz a szabályszerűen felülbélyegzett, tehát 2 százalékos bélyeggel is ellátott számlát csatolják, a szállítási jegyzék kiállítását és 2 százalékos bélyeggel való felülbélyegzése már nem kötelező. Szállítási jegyzéknek az áruhoz való csatolását csak abban az esetben engedélyezik, ha a cég nem állíthatja ki a számlát. A lényeg tehát az, hogy semmilyen áruszállítvány sem bocsátható utra anélkül, hogy ne csatolják hozzá a 2 százalékos bélyeget, amelyet akár a számlára, akár a szállítási jegyzékre ragasztottak. Olyan esetben, amikor az eladott áru értéke a két millió leit meghaladja, a 2 százalékos illeték készpénzben fizethető ki és a pénzügyigazgatóság által láttamozott jegyzéket kell az áruhoz csatolni.

Ellenőrzések a forgalmiadó-mentességet élvező kisiparosoknál

Megszigorítják a forgalmi adó behajtását

A pénzügyminiszterium forgalmiadóigazgatósága 113.150—1940. szám alatt fontos rendelkezést adott ki, amelyben megállapítja, hogy a forgalmi és fényüzési adóból április és május hónapokban lényegesen kevesebb folyt be, mint amennyit vártak és ez elsősorban annak tudható be, hogy a pénzügyi szervek nem hajtották végre kellő alaposággal az ellenőrzést. Erre való tekintettel a miniszterium utasítja a pénzügyi szerveket a mielőbbi ellenőrzés haladéktalan megkezdésére. — Hangsúlyozza a miniszter rendelkezés, hogy azok a konfekcióüzletek, (kivéve azokat, amelyek gyapjúárut dolgoznak fel) a fehérnemű és cipőüzletek amelyek az anyagot otthon dolgozó munkásoknak adják ki és a kész árut üzleteikben árusítják, kötelesek forgalmi könyvet vezetni és forgalmi adót fizetni. Ezek az üzletek a forgalmiadómentességet akkor sem élvezhetik, ha évi 150 ezer leien aluli jövedelem után fizetnek egyenes adót.

A miniszterium a törvény 9-ik szakaszában előírt forgalmi adómentességet kizárólag csak a tényleges kisiparosok részére biztosíthatja. Tekintettel arra, hogy a kisiparosok közül a legtöbben, akiket mentesítettek a forgalmi adó fizetése alól, túllépték már a törvény által megállapított kereteket, vagy pedig annak a módszernek következtében, ahogyan

tási jegyzék kiállítása és 2 százalékos bélyeggel való felülbélyegzése már nem kötelező. Szállítási jegyzéknek az áruhoz való csatolását csak abban az esetben engedélyezik, ha a cég nem állíthatja ki a számlát. A lényeg tehát az, hogy semmilyen áruszállítvány sem bocsátható utra anélkül, hogy ne csatolják hozzá a 2 százalékos bélyeget, amelyet akár a számlára, akár a szállítási jegyzékre ragasztottak. Olyan esetben, amikor az eladott áru értéke a két millió leit meghaladja, a 2 százalékos illeték készpénzben fizethető ki és a pénzügyigazgatóság által láttamozott jegyzéket kell az áruhoz csatolni.

A szállítási jegyzékre a 2 százalékos bélyeget olyképen kell ragasztani, hogy a bélyeg névértéke a jegyzéken, míg a másik fele a törzslapon legyen.

A vevő köteles megőrizni a szállítási jegyzéket és azt a később hozzáérkező számlához kell csatolnia. Az eladó pedig köteles a később kiállítandó számlán feltüntetni, hogy a 2 százalékos bélyeget milyen számú jegyzékre ragasztották. A számla kiállításának legkésőbb három nappal a szállítási jegyzék kiállítását követően meg kell történnie. Ha a szállítási jegyzék kiállításakor a számla végösszeget nem tudták a 2 százalékos illetéket az áru tényleges értéke után kell kiszámítani, akkor pedig amikor a számla kiállítására is sor kerül, le kell róni a szállítási jegyzéken szereplő összeg és a számla végösszege közötti különbözet után járó 2 százalékos illetéket.

A fenti rendelkezések érvényesek minden nemű áruszállításra, függetlenül attól, hogy a szállítás teherautón, vasuton, hajón, vagy repülőgépen történik. A pénzügyminiszterium közbenjárta a vasut vezérigazgatóságánál, hogy a jövőben árukat szállításra csak akkor fogadják el, ha a fuvarlevélhez csatolják a 2 százalékos bélyeggel ellátott számlát, vagy szállítási jegyzéket.

az árusítást végzik (például: utazót tartanak), elvesztették a kisiparos jellegét, a pénzügyi szervek kötelesek időnként ellenőrizni a forgalmiadómentességet élvező kisiparosokat annak megállapítása végett, hogy az időközben bekövetkezett változások következtében nem esnek-e már a forgalmi adókötelezettség alá. Azt is ellenőrizniük kell a pénzügyi szerveknek, hogy a közbeeső gyártmányok megadóztatására vonatkozó rendelkezéseknek eleget tesznek-e az érdekeltek.

Megállapította a pénzügyminiszterium, hogy egyes pénzügyigazgatóságoknál rendkívül nagy forgalmiadóhátralekó vannak, amelyek nem lehet behajtani, mert az adózók a maguk szempontjából kedvező elsőfoku ítéletekkel rendelkeznek. Ezek az ítéletek nem tekinthetők jogerősöknek és az állami ügyvédi szolgálat hivatása annak megállapítása, hogy az állam felelbezzene-e ezekben az ügyekben, hogy nem lenne-e helyes bizonyos esetekben a kihágási jegyzőkönyvek felülvizsgálását kérni. Ennek a döntésnek rövid időn belül kell megtörténnie, másrészt pedig a pénzügyigazgatóságoknak oda kell hatniuk, hogy a bíróságok rövid határidőket tüzzenek ki a tárgyalásra és így minél előbb jogerős ítéletekre kerüljön sor, tekintettel arra, hogy az állam magasabb érdekeiről van szó. Mihelyt a jog-

erős ítélet a kivetési pénzügyigazgatóságra megérkezik, haladéktalanul továbbítani kell a behajtási pénzügyigazgatósághoz végrehajtás céljából. Ha az ítélet a kincstárra kedvező, gondoskodjanak az adó behajtásáról, ha pedig kedvezőtlen, azonnal törölni kell az adózó tartozását.

Társadalombiztosítói ügyekben jegyzőkönyvet csak külön megbízással rendelkező tisztviselők vehetnek fel

A Társadalombiztosító pénztár központi igazgatósága 114.910—1940. szám alatt rendelkezést adott ki. A rendelet hivatkozik a társadalombiztosító törvény 282. szakaszára, amelynek értelmében a társadalombiztosítási törvény elleni kihágásokat kihágási jegyzőkönyv felvételével állapítják meg a Társadalombiztosító pénztár ezzel megbízott szervei. A törvény 104. szakaszának 2. bekezdése viszont megállapítja, hogy a felügyeleti szerveket, a Társadalombiztosító pénztár igazgatója vagy pedig az ellenőrzéssel megbízott tisztviselők által felvett kihágási jegyzőkönyvek bizonyító erejűek a bíróság előtt, mindaddig, amíg az azokban foglalt megállapítások ellenkezőjét nem bizonyítják be.

Mindezekből az következik, folytatja a rendelkezés, hogy nem vehet fel a Társadalombiztosító pénztár bármely tisztviselője kihágási jegyzőkönyvet. Ezzel a joggal csak azok a tisztviselők rendelkeznek, akik erre külön megbízást kaptak. Mivel ennek a meghatalmazásnak hiánya érvénytelenné tenné az ezzel nem rendelkező tisztviselők által felvett jegyzőkönyveket, a jövőben az egyes vidéki Társadalombiztosító pénztáraknak gondoskodniuk kell arról, hogy az ellenőrzéssel megbízott tisztviselők írásos meghatalmazással rendelkezzenek és ennek a meghatalmazásnak számát a kihágási jegyzőkönyvben fel is tüntessék. Ilyen meghatalmazások csak a tisztviselők részére adhatók ki, míg a Társadalombiztosító végrehajtói (agenti) jegyzőkönyv felvételére vonatkozó meghatalmazást nem kaphatnak.

— Az „Astra” közgyűlése. Az Astra Első Román Vagon- és Motorgyár Rt. rendezte évi közgyűlésén 12 részvényes 711.854 részvénnyel vett részt. A közgyűlésen Dimitrie Gusti tanár, az igazgatóság alelnöke elnökölt. A közgyűlés eredményeképpen az igazgatóság jelentését és jóváhagyta az előterjesztett mérleget és zárszámadásokat. Egyhangúlag ratifikálta a közgyűlés Paul Angelescu tábornok és Constantin Burzan kooptálását az igazgatóságba, míg Tiberiu Bredeceanu S. T. Burileanu tábornok, C. Jusila, N. Malaxa mérnök, I. Miculescu mérnök, P. Papacosea és N. Tabacovici igazgatósági tagok helyébe, akiknek mandátuma lejárt, az igazgatóságnak adott felhatalmazást az igazgatóság kiegészítésére. A közgyűlés jóváhagyta a vállalatnak a Credit Industrial-lal kötött 235 millió leies jelzáloghitelügyletét. A rendezte évi közgyűlés után tartott rendkívüli közgyűlés az alapszabályokat módosította.

— MÁJUS HÓNAPBAN IS EMELKEDTEK AZ ÁRAK. Az Argus jelentése szerint az árk május hónapban is emelkedtek. Ha az 1916. augusztus elsejéi árakat 100-nak vesszük, az 1940. májusi árinдекс a következő: Élelmiszerárak: 4893 (1940. áprilisi árinдекс: 4401), ruházati cikkek: 6318 (áprilisi árinдекс: 5870), különböző árucikkek: 5128 (áprilisi árinдекс: 5101). Általános árinдекс: 5546 (áprilisi árinдекс: 5024).

— Építések figyelmeztetése! A temestartományi építészpári céh aradi tagozata ezúton hívja fel a céhbe tartozó iparosok figyelmét arra, hogy az iparrendelvények kiadását megkezdte. Így tehát az érdekeltek haladéktalanul jelentkezzenek a céh irodájában (volt Ipartestület épülete). Bélyegre és egyéb költségekre 104 leit kell lefizetni.

— BEFEJEZŐDTEK A NÉMET—MAGYAR KERESKEDELMI TÁRGYALÁSOK. Buda-estíi tárgyalás szerint a magyar—német kereskedelmi tárgyalások befejeződtek. A kontingensek az új szerződésben is általában a tavalyiakkal azonosak. Németország azonban bizonyos árucikkekből az idén nagyobb mennyiségeket vesz át.

— Emelték az orosz—jugoszláv árucserkeretot. Belgrádi jelentés szerint az orosz—jugoszláv kereskedelmi szerződésben megállapított árucserkeret értékét 176 millió dinárról 226 millió dinárra emelték. A jugoszláviai orosz kereskedelmi képviselő meg szervezése után ezt a keretet újabb kibővítették, mert megállapított nyert, hogy az árucsera mennyisége túl kevés Jugoszlávia számára. A jugoszláv kérésnek megfelelően Oroszország több szemet, gépet és bizonyos nyers anyagokat szállít Jugoszláviába, amely ennek ellenében rész ólom és zink vegyületek, disznózsír és szőlőmanna Oroszországba való exportálására vállal kötelezettséget.

Legújabb jelentéseink:

Ciano gróf meglepett a Maginot-vonalat

Berlinből jelentik: A Stefani-ügynökség kiküldött munkatársa közli, hogy Ciano külügyminiszter hétfőn reggel 10 óra 50 perckor Saarbrückenbe érkezett. A külügyminiszter társaságában volt Dörnberg német protokollfőnök, Alfieri berlini olasz nagykövet és Mackensen római német nagykövet. A la-

kosság leirhatatlan lelkesedéssel fogadta az olasz vendéget. Ciano gróf külügyminiszter ezután gépkocsin a Maginot-vonalba haladt és meglepett a verduini és metzi erőállványokat, majd estére visszakerült Saarbrückenbe. Az olasz vendéget Dittmann mérnök-kari tábornok kalauzolta. (Rador.)

Japán-amerikai incidens Sanghaiban

Sanghaiból jelentik: Vasárnap összetűzésre került sor amerikai tengerészek és japán csendőrök között. A Sanghaiban lévő amerikai engedélyes terület hatóságai 16 fellegyszerzett japán csendőrt letartóztattak és öt órán át fogva tartották, anélkül, hogy erről a katonai parancsnokságot értesítették volna, bár a csendő-

rök igazolták magukat. Japán részről rendkívül energikus formában tiltakoztak a történetek ellen és közölték, hogy Japán fenntartja magának a kártérítés követelésének jogát is.

Tokióban egyébként rámutatnak arra, hogy az incidensnek rendkívül súlyos következményei lehetnek.

Roosevelt harmadszor is jelölteti magát

Washington. (Rador.) Roosevelt elnök tegnap hosszasan tanácskozott a postaiügyi miniszterrel, aki egyben a demokráta párt főtitkára. A lapok jelentése szerint Roosevelt végleg elhatározta, hogy elfogadja jelölését a harmadik megválasztásra. A demokráta párt szombat este Csikágóban tartja meg országos ülését.

Newyork. (Rador.) Az az intézet, mely az amerikai közvélemény hangulatát tanulmányozza, jelenti, hogy az utóbbi időben, különösen miután Franciaország megadta magát, az Egyesült-Államokban egyre csökkent a beavatkozás mellett nyilatkozók száma. Április végén az amerikai közvélemény négy százaléka foglalt állást a háborúba való beavatkozás

mellett a szövetségesek oldalán. Junius elején ez a szám 16 százalékra, később pedig 19 százalékra emelkedett, jelenleg azonban mindössze a lakosság 14 százaléka kívánja a háborúba való beavatkozást. Tehát ez az irányzat csökkenő tendenciát mutat.

Washington. (Rador.) A Washington Post erőteljes cikkben írja a következőket: Roosevelt elnök ur, valamint az összes elnökjelöltök, de az összes amerikaiak olvassák el figyelemmel a Monroe-elv kitételeit. Ez nem mond egyebet, minthogy semmi közünk Európá ügyeihez, ugyan úgy ahogyan nem tűrünk európai beavatkozást a nyugati kontinens dolgaiba.

Japán felkészül arra az eshetőségre, ha Franciaország hadat üzenne Angliának

Tokióból jelentik: A külügyminisztériumnak egyik szóvivője kijelentette a japán sajtó munkatársai előtt, hogy eddig hivatalosan nem erősítették meg, mintha Franciaország hadat üzenne Angliának. Ha azonban ez bekövetkezik, a japán kormánynak meg kell tennie a szükséges intézkedéseket, hogy minden eshetőséggel szembenézhesen.

Megerősítik egyébként, hogy a francia hatóságok lefoglalták a Hai Phong kikötőben lévő angol hajókat. A főtisztviselő kijelentette, hogy Japán a legnagyobb figyelemmel vizsgálja meg a washingtoni nyilatkozatot, amelyet a távolkeleti helyzettel kapcsolatban tettek. A japán kormány reméli, hogy a Japán és az Egyesült-Államok között fennálló kérdéseket békés úton is megoldhatják.

A külügyminisztérium beavatott köreiben lázas tanácskozás folyik Roosevelt legutóbbi nyilatkozata ügyében, amely a Távolkelet és Japánval való amerikai összeköttetésekre vonatkozik. Japánban még nem foglaltak hivatalosan állást az ügyben, mert nem ismerik Roosevelt végleges álláspontját, de a vezető körök elengedhetetlenül szükségesnek tartják, hogy a távolkeleti béke megoldására Japán és az USA között minden függő kérdést igen sürgősen és alaposan rendezzenek. (Rador.)

Titkos ülést tart kedden az alsóház

London. (Rador.) A Reuter-iroda parlamenti tudósítója jelenti, hogy kedden az angol alsóház titkos ülést tart, amelyen Dalton háborús gazdasági miniszter mond beszámolót.

Lavrentiev szovjet-követ bemutatkozó kihallgatáson jelent meg az Uraikodó előtt

Bucuresti. Ófelsége a király főudvarnagyi hivatalának 40-es számú jelentése:

Ófelsége a király július 8-án déli 14 órakor az előírással külsőségek között fogadta Anatolio Iosifovics Lavrentiev excellenciáját, az orosz szovjet-tanácsköztársaság bucaresti-i nagykövetét és meghatalmazott miniszterét.

Bucuresti, 1940. július 8-án.

Ujabb hitelt kért a parlamenttől az angol kormány

Londonból jelentik: Az angol kormány újabb hitel megszavazását kéri a parlamenttől. A háború kitörése óta már a harmadik eset, hogy a brit kormány egyszer 500, másodszer pedig 700 ezer font hitel megszavazását kérte. (Rador.)

LAPZARTA:

(Rador-jelentések)

RÓMA. A Német Távirati Iroda jelenti: Azzal az angol jelentéssel kapcsolatban, amely szerint Tabruk ellen intézett angol légitámadás során az angol repülők több olasz hajóegységet megrongáltak, hivatalos helyen kijelentik, hogy ez az állítás nem felel meg a tényeknek. Az angol jelentés minden tekintetben hamis.

BERLIN. A német Vörös Kereszt részére rendezett szombati és vasárnapi gyűjtés folyamán csupán Berlinben 2.230.000 márka folyt be.

ALGIR. A Geneviev nevű francia hajót ismeretlen tengeralfutár megrongálta.

NEWYORK. Az első angolországi gyermekszállítmány megérkezett az Egyesült-Államokba. Ezerhatszáz angol gyermek Newyorkba, míg ezernyolcszáz angol gyermek Uj-Haliifax kikötőjébe érkezett.

MADRID. A spanyol főváros utcáin kiáltványok jelentek meg, amelyek szerint az európai új rend órája és a brit hegemonia vége közeledik. Ugyanakkor véglegesen megszűnik a plutokrata demokrácia, amely mindenkor csak a nemzetközi tőke érdekeit szolgálta. Európa új elrendezése biztosítani fogja a nyersanyagok igazságos elosztását és a béke helyreállítását.

ANKARA. A Stefani-ügynökség jelenti, hogy a brit hadsereg erői elfoglalták a petrolumvezetékét, amely Mossulból a Földközi-tengerig megy.

RÓMA. A Vatikánvárosból hivatalosan közlik, hogy az amerikai lapoknak az a híradása, amely szerint a brit kormány biztosítékot adott volna arra vonatkozólag, hogy Róma fölött nem végeztek repüléseket, hogy ezáltal a Vatikánt megkímélje, nem felel meg a valóságnak. A Vatikán erre vonatkozólag semmit sem közölték és ennek folytán megtették mindazokat az óvintézkedéseket, amelyeket az olasz fővárosban is fogantatosítottak.

Washington. (Rador.) Az Egyesült Államokban tegnap az a hír terjedt el, hogy az egyik német tengeralfutár megrongálta egy amerikai torpedórombolót. A hadügyminisztérium megindította a vizsgálatot és érintkezésbe lépett a kérdéses torpedóromboló parancsnokával, aki kijelentette, hogy a hajót semmiféle támadás nem érte és ezidőre a hajó egy kikötőben tartózkodik.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1933 július 13-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapították meg: Alkalmazást keresők, elvesztett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetései, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 leu. A fenti rendelet értelmében az apróhirdetéseket az előre fizetendő

ALKALMAZÁST KERES

Jóllövő, háztartásban jártas, közepkorú urinő házvezetőnői állást keres magányosnál, vidékre. Ajánlatot „Megbizható” jellegre a kiadóba kér.

Intelligens német kisasszony 10-napi állást keres. Cimeket a kiadóba kér.

ALKALMAZÁST NYER

Perlekt főzőnőt keresek, lehet bejáró. Cim az Aradi Közlöny kiadójában.

Molnárt keresek azonnali belépésre. Bisztriczky-malom, Ghioroc. 3099

Sürgősen keresek azonnali belépésre egy gépészt a cséplőgépműhöz. Szentendrei Lajos, Szt. Ana, jud. Arad. 3141

LAKÁS

A törvényszék mellett kettőszobás, magassági, modern lakás elő- fürdőszoba és mellékhelyiségekkel augusztus 1-re, esetleg előbb is kiadó. Strada Dumbrava Rosie 27.

Másodemeleti, háromszobás, uccai lakás, teljes komforttal augusztus 1-re kiadó. Str. Eminescu 21-23., volt Földes-palota. 3111

Kétszobás, modern lakás augusztus 1-re kiadó. Str. Gh. Popa 1.

Modernül burrozott garconlakást keresek azonnalra. Cimeket a kiadóba. 3136

Négy-, vagy ötszobás, összkomfortos lakás kiadó augusztus 1-re. Ugyanott 2 szoba, esetleg irodának. Str. Crisan 12. Tel. 18-91. 3126

Augusztusra kiadó négyszobás, emeleti lakás, főútvonalon. Bul. Rezele Ferdinand 45. 3092

VÉTEL-ELADÁS

Bádög gyermekfürdőkád rézcsappal, állvánnyal eladó. Angel, Malul Muresului No. 2. 3131

PUHA ÓLMOT VESZÜNK Cim a kiadóban.

INGATLAN

INGATLANOK eladásának és vételének közvetítése minden árfokozatban. KÖLCSÖNÖK elsőhelyi betáblázásra. HATSCHKE Ingatlanforgalmi iroda, Arad Bul Carol 46. (Lakás agyanott). Telefon: 26-95. 1505

KÜLÖNFÉLEK

Butort, szőnyeget, írógépet, kasszát, ezüsttárgyakat, antik ókszeret veszek állandóan a legmagasabb árral. Keresek megvételre olcsó zongorát és pianót. Zalogcédluját olcsón hosszabbítjuk, előleget nyújtunk. Tempo, Fischer Eliz-palota. 2997

I. Haas

Ingatlanforgalmi iroda, Bul. Dragalina 9.

Ingatlanok, házak, telkek, földök, szállók közvetítése minden árfokozatban, jutányos közvetítési díj mellett. 3053